Regd No. N. 45 / M. 3289

ప్రకటనలకు

గోలకొండపత్రిక

103284

ప్రతి సోమ, గురువారములందు వెలువడు జాతీయపత్రిక

ప్రకటనలకు

సంపుటము ౧౨

హైద్రాబాదు - దక్కన్ ౧౭ బహిమన్ ౧౩౪౭ ఫ.
శా.శ.౧౮౫౯ ఈశ్వరనామ సంవత్సర మార్గశిర బ॥ ౩ సోమవారము

సంచిక ౬౩

ఆంధ్ర భాషా సంరక్షణకై అభివృద్ధి పక్షస్థాపన

"ఆంధ్ర సంస్కృతి, ఆంధ్రభాష, ఆంధ్ర వ్యక్తిత్వము" సంరక్షింప బడుట పక్ష ముఖ్యాశయము

ప్రతాపరెడ్డిగారు అధ్యక్షులుగా యెన్నుకొనబడిరి

(గోలకొండ ప్రతినిధి)

హైదరాబాదు డిసెం ౧౨

ప్రస్తుత పరిస్థితులను దృష్టిలో నుంచుకొని "ఆంధ్ర సంస్కృతి, ఆంధ్రభాష, ఆంధ్ర వ్యక్తిత్వమును" సంరక్షించుటకై నేడు హైదరాబాదు నగరాంధ్రుల సమావేశమునందు నిజాం రాష్ట్రాంధ్ర మహాసభాంగముగా "అభివృద్ధి పక్షము" అను పేరిట నొకసంస్థ నెలకొల్పబడుటకై తీర్మానింపబడినది. ఈసంస్థకు జోగిపేట ప్రథమాంధ్ర మహాసభాధ్యక్షులగు శ్రీసురవరము ప్రతాపరెడ్డిగారు అధ్యక్షులుగాను, ఆంధ్రోద్యమ ప్రారంభకులలో నొకరగు శ్రీ ఉన్నవ వెంకటరామయ్యగారు కార్యదర్శులుగను ఏకగ్రీవముగా ఎన్నుకొనబడిరి.

పక్ష ఆశయములు

నిజాంరాష్ట్రాంధ్ర మహాసభాభివృద్ధిపక్షము,

౧. ఆంధ్ర సంస్కృతి, ఆంధ్రభాష, మరియు ఆంధ్ర వ్యక్తిత్వమును సంరక్షించి ఆంధ్రులయందు ఐక్యతను సమకూర్చుట,

౨. ప్రజల ప్రాథమిక హక్కులకై ప్రయత్నించుట,

౩. సాంఘికలోపములను తొలగించి సమాజోన్నతికి పాటుబడుట,

౪. కర్షక, కార్మికుల ఆర్థిక అభివృద్ధికై ప్రయత్నించుట,

౫. దేశీయ పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించుట అను ముఖ్య ఆశయములను "సభలు, సమావేశములు, పత్రికలు, ప్రజాహితసంస్థలు, ప్రచారము, గ్రంథప్రచురణము, సముచితమైన ఇతర సాధనముల"ద్వారా పొందుటకై కృషి సల్పును.

ఈపక్షమందు ౧౮ సంవత్సరములకు మించిన వయస్సుగల ప్రత్యాంధ్రుడును నాలుగణాల సభ్యత్వరుసుము చెల్లించి సభ్యుడుగా చేరవచ్చును. పక్ష కార్యనిర్వాహక వర్గమునందు అధ్యక్షులు, కార్యదర్శి గాక వీరికి సహాయకారులుగా నుండుటకు ముగ్గురు సభ్యులు ఉందురు. ఈసంవత్సరము ముగ్గురుసభ్యులను నియమించుటకు అధ్యక్షులకు అధికార మొసగబడినది.

అధ్యక్షులు త్వరలోనే పక్షాశయములను స్థాపనావశ్యకతను, భావి కార్యక్రమమును గూర్చి యొక ముఖ్యమగు ప్రకటన గావించెదరని తలపబడుచున్నది.

నహాస్ పాషా ప్రభుత్వ అంతము

పాఃఫారూఖు, పాషావిభేదముల ఫలితము

కైరో డిసెం.

పాః ఫారూఖ్, ప్రధానామాత్యులగు నహాస్ పాషాగారిమధ్య యేర్పడిన విభేదము వలన పాషాగారి ప్రభుత్వ మంతరించనున్నటుల తెలియుచున్నది. పాఃగారి సంతకమునకై రాజ్యాంగరక్షణ చిత్తుశాసనము పాషాగారు ప్రవేశపెట్టుటవలన యీ విభేదములు కలిగినవి. పాషాగారి ప్రభుత్వమునకు తగినంత బలము, అనుకూలత లేకుండుటచే పార్లమెంటరీ పద్ధతుల ప్రకారము తిరిగి యెన్నికలు జరిగి క్రొత్త మంత్రాంగ మేర్పడువరకు పాః గారు ప్రధానామాత్యుని నామకరణ మొనరించవలసి యుండును.

కాని యీయుభయులమధ్య చెలరేగిన విభేదముల యంతమొందించుటకు కొంతకాలము వరకు నహాస్ పాషా మంత్రాంగమును అధికారమునందుంచుట భావ్యమని భావింపబడుచున్నది. కాని యెంతవరకీ విషయమునందు పక్యము గలదనునది నిర్ణయింప వీలులేదు. పాఃగారు ప్రతినిధుల సభాధ్యక్షులగు అహమదుమీరుగారిని మంత్రాంగ నిర్మాణమున కాహ్వానింపనున్నటుల గలదు. వీలగునంతవరకు యెన్నికలు జరుగకుండుటకు ప్రయత్నింపబడుచున్నది

కాంగ్రెసు కిసాన్‌సంఘ విభేదములు

మసానిగారి ప్రకటన

పాట్నా డిసెం ౧౨

జనసామాన్యమునందు కలిగిన పరివర్తనకు ప్రబోధమునకు కాంగ్రెసు నాయకులు కారణ్యమనియు, ఆల్లరియనియు సంబోధించుచున్నారు. రైతులందు రాజకీయ పరిజ్ఞాన మధికమగుచున్నందుకు సంతసించుటకు బదులుగా, వీరు వీరు రైతుసంఘముల నన్నిటిని బహిష్కరించుట విచారకరము. అని నేడు ఇచటికివచ్చిన బొంబాయి సామ్యవాద నాయకులగు మసానిగారు ప్రకటించిరి. మసానిగారు బీహారు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుకార్యసంఘము వారు గాంధీ రజిల్లా రైతుసంఘములపై బహిష్కారప్రయోగమును జరుపుట స్వరాజ్యోద్యమాభివృద్ధికి భంగకరమని తలచిరి. రైతు సంఘ సభ్యులందరును కాంగ్రెసుసభ్యులే కావున వారు నియమముల నుల్లంఘించిన వారిపై చర్యజరుపుటకు కాంగ్రెసు సర్వాధికారముగలదై యున్నది. అట్టిచో నిషేధాజ్ఞ నొసగుట క్రమపద్ధతికాదు. అని వీరు నుడివిరి. కాంగ్రెసునందు సామ్యవాదులు, అతివాదులుండగూడదను ఉద్దేశ్యముతో వీరిట్టిచర్య నవలంబించిరో యేమో తెలియకున్నది. ఈవిషయము దేశమునకంతటికిని సంబంధించినదై యుండుటచే అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు జోక్యము కల్పించుకొని పరిస్థితులను సంతృప్తికరముగునట్లు పరివర్తన నొందించవలెనని మసానిగారు కోరిరి.

నాన్కింగ్‌లో ౯౦ వేల చీనావారల హత్య

నగరమున్ సమాధి ధ్వంసం

టోక్యో డిసెం

జపానువారి ప్రవేశానంతరము యింతవరకు నాన్కింగ్ నగరములో చీనావారలు హత్యగావింపబడిరి. జపానువారికి ముందుగుండు సామాను విపరీతముగా చేజిక్కినది. చీనాగార్డు లేక అపజయమొందిన చీనాసైనికులు సన్‌యెట్సేన్ సమాధి ధ్వంసమొనర్చిరి.

నాన్కింగ్‌లో దోపిళ్లు, హత్యలు

గాయపడిన చీనావారు తుపాకులతో కాల్చబడుట

సందుగొందు లన్నిటిలో శవములే!

షాంఘాయి డిసెం ౧౨

జపానువారు నాన్కింగ్‌ను ఆక్రమించిన నాటినుండి నాన్కింగ్ నగరము పూర్తిగా ప్రళయరూపము దాల్చినటులను, శవములతో నిండినటులను రూటరు ప్రతినిధి షాంఘాయినుండి విశదపరచుచున్నాడు. నగరమునందు హత్యలు, దోపిళ్లు విరివిగా జరుగుచున్నవి. సమరమునందు గాయపడి కన్నుగానక దోవలలో పడియుండిన చీనాసైనికులను జపాను సైనికులు తుపాకులతో కాల్చివేయుచున్నారు. ఇంతేగాక జపానుసైనికుల చేజిక్కిన చీనావారిని ఫిరంగి గుండులకు గురిచేయుచున్నారు పట్టుబడినవారినందరిని తాళ్లతో గట్టి కాల్చివేయుచున్నారు, నగరము దోపిడి

జపానుసైనికులు నగరమునందు ప్రవేశించి చీనావారి అంగడులదోచి చీనా కూలీలను పట్టుకొనిపోవుచున్నారు. నాన్కింగు నగరమందలి సందుగొందు లన్నియు చీనా వారి శవములతో నిండిపోవుచున్నవి. ఎటుచూచినను శవములేగలవు.

చైనాఅధికారికి మరణశిక్ష

షాంఘాయి డిసెం. ౧౨

చైనా సైనికదళాధికారిగా నుండిన జనరల్ యాంగోగారు ఇటీవలనే మరణశిక్షను పాత్రులైరని తెలియుచున్నది. జనరల్ యాంగో, మార్షల్ చియాంగ్ కేషేకు ఆజ్ఞల నుసరించి లంచములను తీసికొనిరని, సైనిక ఆజ్ఞల నుల్లంఘించిరని నేరములు మోపబడి శిక్షకులోనైరి.

మదరాసు రాష్ట్రములో భూమిశిస్తు తగ్గింపు

౭౫ లక్షల భూమ్యాదాయము తగ్గింపబడెను

ప్రభుత్వము వారి ప్రకటన

మదరాసు. డిసెం ౧౨.

మదరాసు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమువారు ౧౩౪౭ ఫసలీ ఆదాయవ్యయ పట్టికను ప్రకటించినపుడు ఈసంవత్సరము భూమిశిస్తునందు ౭౫ లక్షల రూపాయీలు తగ్గింపబడునని ప్రకటించియుండిరి ఆప్రకటన ననుసరించి యిప్పుడు ఈతగ్గింపు రాష్ట్రమునందు అన్నిజిల్లాలను సమానముగా వర్తించునట్లు సంపకము గావించి కొన్నిస్థలములందు రెంటవ బందోబస్తు జరిగిన పిమ్మట హెచ్చింపబడిన పన్నులను రద్దుగావించిరి. ఇందువలన ౫౭ లక్షల రూపాయీల తగ్గుదలయైనది. కదితర తరీభూముల శిస్తులందు నూటికి ౧౨౹ వంతున తగ్గించుటచే ౧౮ లక్షలరూపాయీలు తగ్గెను. గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు నీటితీరువలో చేసినతగ్గింపువలన నాలుగులక్షల ఆదాయము తగ్గెను. ఇట్లు మొత్తము ౧౩౪౭ ఫసలీలో ౭౫ లక్షల ఆదాయము తగ్గెను.

ఈ శిస్తుతగ్గింపులన్నియు ౧౩౪౭ ఫ. లో విధించిన ౭౫ లక్షల రూప్యములవరకు చెందినవైయున్నవి కాంగ్రెసు మంత్రివర్గమువారిచే ముందు నిర్ణయింపబడు భూమిశిస్తు విధానమునందది చేరవని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటనయందు స్పష్టపరచిరి

ఈవిషయమును పరిష్కరించుటలో కాంగ్రెసుమంత్రివర్గమువారు మార్గదర్శకత్వ కమిటీ వారి నివేదికను, ఇదివరకు యొసగబడిన శిస్తు తగుదలను దృష్టిలో నుంచుకొనిరి. ప్రజాక్షోభము ... పునరుద్ధరించుచు ... ఇపుడొసగబడిన సౌకర్యములు సంతృప్తికరముగా నున్నట్లు ప్రభుత్వమువారు భావించిరని ప్రజలు ... పొందగూడదని ప్రకటనయందు సూచింపబడెను.

ఆంధ్రమహాసభ కార్యకారిణీసభ

సభ్యుల నియామకము

హైద్రాబాదు డిసెం ౧౨

ఆంధ్ర మహాసభాధ్యక్షులగు శ్రీమందుముల నరసింగరావుగారు రాబోవు వత్సర కార్యకారిణీ సంఘమునకు దిగువ ఆంధ్ర ప్రముఖులను సభ్యులుగా నియమించిరి:—

ఉపాధ్యక్షులు: శ్రీ మాదిరాజు రామకోటేశ్వర రావుగారు

కార్యదర్శి. మందుముల రామచంద్రరావుగారు

సహాయ కార్యదర్శి: శ్రీ రావి నారాయణరెడ్డి గారు

కోశాధిపతి. శ్రీ లక్ష్మీ వేపల్లి జానకిరాంరావు జాగీర్దారుగారు

సభ్యులు

శ్రీయుతులు బూర్గుల రామకృష్ణారావు, కొండా వెంకట రంగారెడ్డి, కైలాబలవంతరెడ్డి, మిట్టా లక్ష్మీనరసయ్య, వెంకట నారాయణరెడ్డి, సురవరం ప్రతాపరెడ్డిగారలు.

నూతన కార్యకారిణీ సంఘముయొక్క మొదటి సమావేశము ఎల్లుండి (బుధవారము) సమావేశమగునని తెలియుచున్నది.

జలప్రళయము వేలకొలది ప్రజలు నిరాధారులు

రోమ్ డిసెం ౧౨

రోమునగరమునకు పరిసర ప్రాంతములందు టైబర్ నది యుప్పొంగుటవలన సుమారు ౧౨౦౦౦ మంది నిరాశ్రయులైనటుల తెలియుచున్నది.

ప్రస్తుతము ౭౦౦ ప్రజలు యిండ్లులేక అల్లాడుచున్నారు. ౯ రోజులనుండి యేకధారగా కురిసిన వర్షమువలన టైబర్ నది యుప్పొంగినది. తత్ఫలితముగా వీరందరు రోము నగరవాసుల దయాదాక్షిణ్యములపై జీవితము లంగడుపుచున్నారు. అనేకమంది నీటిప్రవాహములో కొట్టుకొనిపోయిరి

మామూలుకన్న యీనది ౩౭ ఫీట్లుపెరిగినది. మలివియోనుంతెన పైభాగమునను నీరు హెచ్చినందున రోడ్లపైనిను ప్రవహించుచున్నది. ఆప్రాంతమంతయు మహా సాగరముగాగలదు.

సైన్సు కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని ఆగమనము

హైదరాబాదు డిసెం: ౧౨

నేడు ఉదయము ౧౦ గంటలకు బొంబాయినుండి కలకత్తాలో జరుగనున్న సైన్సుకాంగ్రెసుకు అధ్యక్షులుగా యెన్నుకొనబడిన సర్ జేమ్సు జెన్నిసుగారును, ఇతర సభ్యులును ప్రత్యేక రైలుబండిలోవచ్చిరి. వీరికి ప్రధాన మంత్రులగు సర్ అక్బర్ హైదరీ, ఇతర ప్రభుత్వ సభ్యులు, ఉన్నతాధికారులు స్టేషనునందు ఆహ్వానించిరి.

వీరికి ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయమునందు తేనీటి సత్కారమొసగబడెను. వీరు విశ్వవిద్యాలయ భవనములను వీక్షించిరి. నగరమునందలి వివిధ విఖ్యాతప్రదేశములను వీక్షించిరి. పగలు ౧౧ గంటలకు సర్ జేమ్సు జెన్నిసుగారు "ఆకాశ చిత్రములు"అను విషయమునుగూర్చి విశ్వవిద్యాలయమునందుపన్యసించిరి. వీరు నేడురాత్రి ఎల్లోరా, అజంతాగుహలను వీక్షించుటకై ఔరంగాబాదు వెడలిరి. అచటినుండి ఎల్లుండి వాడు జాల్నాకు వెడలి అచటినుండి కలకత్తా వెళ్లెదరు.

జపాను విజయోత్సవము

టోక్యో డిసెం: ౧౨

నాన్కింగ్ వశమైనందున నేడు టోక్యోలో విజయోత్సవము జరుపబడినది. పాఠశాలబాలురు, విద్యార్థులు ౫ లక్షలమంది నగర వీధులందు విజయోత్సవ మాచరించిన పిమ్మట జపాను చక్రవర్తిగారి ప్రాసాదము ముందుగుమిగూడిరి. నేడు రాత్రి జరుపబడిన ఊరేగింపునందు పదివేలజనముండెను. ఈనుడ్వ అమెరికా, ఇంగ్లాండు ఓడలకు సంభవించిన ప్రమాదముల వలన ఉత్సాహమునందు కొంత అభ్యంతరము కలిగినది

జపాను ప్రధానమంత్రి ఒక ప్రకటనలో సైనికులను, సైనికాధికారులను ప్రశంసించుచు చైనా దేశీయులు జపానుబలమును గూర్చి పొరపాటుపడిరనియు, నాన్కింగ్ ప్రభుత్వము ఛాయామాత్రముగా నుండెననియు, ప్రస్తుత ప్రభుత్వము నిజమైన స్వరూపముతో యేర్పడిననియు, నాన్కింగ్ విజయముతో నాటక ప్రస్తారము ప్రారంభమైనదనియు, నాటక ప్రారంభము ఇకముందు ప్రారంభమగుననియు ప్రకటించిరి.

పంజాబు శాసనసభ

భగతుసింగు తండ్రి. సభ్యుడుగా ఎన్నుకోబడెను

అమృతసరు డిసెం ౧౨

పంజాబు శాసనసభలో ఖాల్సా పార్టీకి చెందిన సభ్యుడొకడు తనసభ్యత్వము వదులుకొనగా ఆస్థానమునకు ఎన్నికలు జరిగినవి. ఖాల్సా పార్టీ పదవి నిర్యాణానికి పక్షమునందు చేరుటచే ఎన్నికలందు అభ్యర్థిని నిలుపలేదు. కాంగ్రెసు పక్షమున కోసం స్వతంత్రముగా పూర్వము ఆసెంబ్లీ భవనమునందు బాంబువేసి మరణశిక్షకు పాత్రుడైన భగతుసింగు తండ్రియగు సర్దారు కిషన్‌సింగు అభ్యర్థిగా నియమింపబడెను వీరికి పోటీగా స్వతంత్రపక్షమునుండి వీరేంద్రసింగు అభ్యర్థిగానుండెను ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు అభ్యర్థియగు కిషన్‌సింగునకు ౭౭౭౭ వోట్లు వచ్చెను. పోటీగానిలచిన స్వతంత్రపక్ష అభ్యర్థికి ౫ వోట్లుమాత్రము వచ్చెను.

వార్షికోత్సవము

(గోలకొండ విలేఖరి)

భువనగిరి డిసెం ౧౨

మార్గశిర ౭౹౨ శుక్రవారము——౧౦ డిసెంబరు ౧౯౩౭——లోని గంజాయందలి కాచం శివయ్యగారి కోరికమేరకు సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులగు శ్రీ తెలకుంట వెంకటేశ్వరరావు గుప్తగారి అధిపత్యమున శ్రీ విజ్ఞానాంధ్ర భాషా నిలయ వార్షికోత్సవ మతివైభవముగా జరుపుటకు ధలయసభ్యులు తీవ్రముగా ప్రయత్నించుచున్నారు. రెండుమాసముల పైరవి పిదప గ్రంథాలయ వార్షికోత్సవమున కనుమతి ప్రసాదింప

హైద్రాబాద హిందువుల దరు మతసాంప్రదాయ నిర్వాహణరులకు

కాశ్మీరమునకు వలసపోవలెనా?

జనగామ యున్నతాధికారి హితవు

(ఒక విలేఖరి)

జనగామ డిసెం ౧౨

"హైదరాబాదుసంస్థాన హిందువులు హిందూ పరిపాలకులుగల కాశ్మీర సంస్థానమునకు వలసపోయి తమ మతోత్సవములను నెరవేర్చుకొనవలయును, ఏలన మహమ్మదీయ పరిపాలకులుగల సంస్థానమునందు ఇవి అసాధ్యములు." అని జనగామ ఒక అధికారి గావించిన ప్రకటనవలన హిందువులందు గొప్ప సంచలనము చెలరేగినది. ఇట్టి ప్రకటనలను సుస్థిరత చేకూరిన సంస్థాన వాతావరణమునందు మత సంఘర్షణలకు వ్యాప్తి కలుగునని హిందూప్రజలు భయపడుచున్నారు.

తెలంగాణములో పట్టాభి సంచారము

(ఇండియన్ ఎక్స్‌ప్రెస్ విలేఖరి)

హైద్రాబాదు డిసెం ౧౨

అఖిలభారత సంస్థాన ప్రజా మహాసభాధ్యక్షులగు డాక్టరు పట్టాభి సీతారామయ్యగారు మైసూరు సంచారానంతరము హైదరాబాదు సంస్థానములో సంచార మొనర్చుదలచిరి. ఆంధ్రస్థాయిసంఘమునకు నుత్తరమువ్వారా తెలిపినటుల తెలియుచున్నది. డాక్టరుగారుస్థానిక ఆంధ్రనాయకులతో సంప్రదించి ... సభ్యులను ... తెలంగాణమునందు ... నిజాంరాష్ట్రపు తెలంగాణమునందు, తమరు పర్యటించుటకు ప్రారంభించునటుల తెలియుచున్నది.

నారాయణ్ సింగు ఉపవాసము

ఇదివరకు రాజద్రోహనేరముక్రింద నిర్బంధింపబడిన నారాయణసింగుగారు ఉపవాసమొనర్చుచున్నటుల పత్రికలలో వార్తలు ప్రకటింపబడినవి కాని ప్రభుత్వమువారా వార్తలయందేమాత్రము సత్యములేదని తెలుపుచున్నారు.

హాంకాంగ్ డిసెం

హెచ్. యం. యస్ నాట్ గారి అధికృత ముక్రింద పూసిగ్ యోడద్వారా సుమారు ౩౦౦ విదేశీయులు, (అమెరికా, బ్రిటిషు జర్మనీ వారు) స్త్రీ బాలురయుక్తముగా అన్యప్రాంతములకంపబడుదురు; చీనావారీ యోడయందు వెళ్లుటకు వీలు ఒడబాటు.

"కాంగ్రెసుకు అచంచల భక్తుడను"

నారిమెన్ ది విజ్ఞప్తి

బొంబాయి డిసెం ౧౩

"కాంగ్రెసునందుగల కొందరు వ్యక్తులతో నాకు భేదాభిప్రాయము లుండియున్నను కాంగ్రెసుపట్ల నాకు అచంచలమగు భక్తి గలదు. ఈమధ్య జరిగిన సంఘటనల వలన నాకు కాంగ్రెసుయెడ గౌరవముతగ్గినదని యెవరును, రేమాత్రము భావించగూడదు." అని బొంబాయి కాంగ్రెసు నాయకులగు కే. ఎఫ్. నారిమెన్ గారు గావించినప్రకటన నగర కాంగ్రెసు సభ్యులలో గొప్ప పరివర్తనము కలిగించెను.

బొంబాయి రాష్ట్ర కాంగ్రెసు ఎన్నికలు రేపు జరుగును. కావున నారిమెన్‌గారు ఈ ఎన్నికలందు సభ్యునిగానిలచి తమను కాంగ్రెసుసభ్యునిగా యెన్నుకొని దేశసేవగావించు నవకాశము నొసగవలసినదని కోరిరి.

రాణీ సోమ

కాజ రాధాకృష్ణ

చరిత్ర — ఆంధ్రదేశము శాతవాహన వంశపు రాజుల పాలనంలో ఉంది శకులు... బౌద్ధులు వచ్చి నాస్తికత్వం బోధించి వైదిక మతాన్ని రూపుమాప సమకట్టారు, మాధురీ పుత్ర శకసేన మహారాజు పాలకడు. కౌండిన్యుడు సచివుని తనూజుడు... మహారాజుకు బాల్యస్నేహితుడు. కొన్ని కారణాలచేత మహారాజు కౌండిన్యుని అవమానపరచాడు. కౌండిన్యుడు రోషంతో దేశాంతరం పోయి జావా రాణీసోమని కూడదీసుకుని మహారాజై ఆంధ్ర సామ్రాట్టు గర్వాన్ని అణచివేశాడు ... ఇది మూలంగా తీసుకుని వ్రాసిన రూపకము. కథా వస్తువును సమకూర్చిన మారేమండ రామారావు గారికి కృతజ్ఞతాభి వందనాలు ...

మొదటి రంగము

(స్థలం; జావా ద్వీప రాణిమందిరం అంతఃపురం పరిభాగాన వరండాలో రాణీ సోమవ నిలబడి వీధివేపు చూస్తూవుంది. వయసు రమారమి ౧౮ ఏండ్లు. తెల్లని దేహచ్ఛాయ. బహు నాజూకైన మనిషి. వీధివేపు చూస్తున్నకొద్దీ ఆమెలో ఆశ్చర్యమూ... భయమూ ... చెప్ప రాని ఆతృతా అధికంగా వుప్పొంగుతు వున్నాయి. ఒకమారు అలా లోనికి చూసింది)......

రాణి: ఎవరు అక్కడ...?

(లోపలినుంచి) ... అమ్మా...వస్తున్నాను.

రాణి: దాసీ...!

దాసి: (ఆతురతతో ప్రవేశించి) అమ్మా...? అవసరము...

రాణి: (ఆలోచిస్తూ) ఆఁ...? (వీధి వంక వ్రేలితో చూపుతూ) చూడు...! ఆ ...జన సమూహం మధ్య...ఎవరది...?

దాసి: (పరికించి చూసి) అమ్మా... అందరూ మనప్రజలే...!

రాణి: సరి... అదికాదు, అక్కడ...మనభటులెవరినో పట్టుకు వస్తున్నారు...కనపడటం లేదూ...?

దాసి: (చూస్తూ) ఊఁ...ఔనమ్మా...!

రాణి: ఔను...కాదు అన్న సమాధానం నాకు అనవసరం, (అటే చూపిస్తూ)... ఆ... అజానుబాహుడు... బ్రహ్మవర్చస్సుముఖాన తాండవిస్తూవున్నాడుండే... ఆశ్చర్యంగా నలువంకలా చూస్తూ... మెల్లమెల్ల కదలివస్తున్న ఆయువకుడు, ఎవరైవుంటాడా అన్నది మా ప్రశ్న,

దాసి. (తెలివిలపోతూ)...అమ్మా... ఔను. యువకుడు కాదూ...? ఐనా క్రిందికి పోయి కనుక్కొని వస్తాను,

(వెళుతుంది)

రాణి: (ఆ వసారాలోనే పచారుచేస్తూ ప్రక్కనేవున్న సోఫాలో ఆసీనురాలౌతుంది. ఏదో ఆలోచనలో ఉండి ఆగి ఆగి మాట్లాడుతుంది) నవయువకుడు... అతని ముఖంలో యింత మారానికినీ డా విద్వత్ప్రభ కనపడుతూనే ఉంది, కర్తవ్యతానిశ్చయుడైచూస్తూవున్న అతని కనుపాపల్లో మంచి చురుకుదనం, ప్రతిభా తెల్లి విరుస్తున్నాయి... మందగమనాన్ని పొందిన అతని పదచలనంలో మహారాజ వాళి లీవిద్యోతము ఔతూంది. (ఆగి)...ఎవరో...! ఏ ప్రాంతీయుడో...!

(దాసి ప్రవేశిస్తుంది)

దాసి: (ఆతురతతో) అమ్మా...!

(రాణి ఆమెవైపు తిరుగుతుంది)

రాణి:...దాసీ...!

దాసి: (వచ్చేనవ్వును లోలోన అణచుకుంటూ) అమ్మా...! అతను పరదేశి వాడట,. ఎన్నివిధాల ఎన్ని ప్రశ్నలు వేసినా ఏమీ మా గొణుక్కుంటూనట కాని సరిగా సమాధానం చెప్పడట. అందుకే భటులు అనుమానించారట కచేరిలో నిలబెట్టడానికి...తమ అజ్ఞకై ద్వారం వద్ద... (అని చేతితో అటువేపు చూపిస్తుంది)

రాణి: (నాలుగు అడుగులు వేసి) ఎవరు ... అక్కడ...?

(ఒక భటుడు ప్రవేశించి వందనము చేస్తాడు)

భటుడు: రాణివారికి జయము.

రాణి: ... అ ... నిర్బంధితుడు యెవరు...?

భటు: దేవా తమయాజ్ఞయైనచో వెంటనే తచేరీలో తేల్చగలము.

రాణి: ఒకే ...

భటుడు: మహారాణివారి అనుగ్రహం...

రాణి: విను ...! అతణ్ణి యిక్కడికే తీసుక రావలసిందిగా మా ఆజ్ఞ.

భటు: ప్రభో! (అని వెనుకకు అడుగులు వేసుకుంటూ నిష్క్రమిస్తాడు.)

దాసి: అమ్మా ... ! (ఆర్ధోక్తి)

రాణి: ఏమది...?

దాసి: తమ... ఆజ్ఞ...!

రాణి: ఆజ్ఞ ...!! నిష్ఫలమా ...!!

దాసి: అమ్మా ...! తమకు మనస్ఫూర్తిగా పలికిందేనా... అని సందేహం.

రాణి: దాసీ...! నీకు వృద్ధాప్యం ముదిరినకొద్దీ బుద్ధిమాంద్యం పట్టుకొంటోంది. ఈ అధికారిణిగొంతులో యున్నదైనా అపస్వరంగాని ... భిన్నత్వను లుగాని విన్నావా...!

దాసి: అమ్మా...క్షమించాలి నా అభిప్రాయం అదికాదు.

రాణి: ఐన...?

దాసి: అమ్మా...! పరదేశస్థుడికి తొలుతనే అంతఃపుర ప్రవేశమా... అని!

రాణి: పిచ్చిదానా...! పరదేశస్థుడైతే మాత్రం పవిత్రవనస్కుడు కాడా...!

దాసి: కాదు తల్లీ ...! అతని గుణగణాలు తెలియకముందే... ఇలా చేస్తే ..!

రాణి: (నవ్వి) ముప్పువస్తుంది... అంతేనా...!

దాసి: అమ్మా... అతడువస్తే...

రాణి: ఏముంది...? మాసి ప్రసంగించాలో... పరీక్షించాలో నిర్ణయిస్తాను.

దాసి: అమ్మా... తమ... గౌరవం...?

రాణి: దాసీ... నువ్వు వట్టి వెఱ్ఱిదానవు, సరే త్వరగా ఆతెర అడ్డుగాలాగి... అవల పక్క ఓ ఆసనం సిద్ధంచెయ్యి...!

దాసి: ఆజ్ఞ...!

(ప్రక్కగా తొలుగుతుంది)

(ఇద్దరుభటులు ఇరవైనాలుగేళ్ళ యువకుణ్ణి అక్కడికి తీసుకవస్తారు. దాసి వెళ్ళి అతనివంక ఎగాదిగాచూసి గౌరవపూర్వకంగా ఆహ్వానించి ... ఆసనం చూపిస్తుంది. "దయచెయ్యండ"ని సంజ్ఞ ఇదంతా సంజ్ఞాబద్ధమైందేకాబట్టి అతడికి అంత బాధలేదేమో... ఆసీనుడైనాడు. ఆ తెరకావలి ప్రక్కన ఎవరో ఉన్నారని గ్రహించి... రాణీ యేమోనని సందేహిస్తూ... సవినయంగా కూర్చున్నాడు. రాణిముఖం ఒక్కమారుకళాన్వితమైంది, హృదయంలో యేదో ఉత్సాహతరంగాల రొద మిక్కుటమైంది. ఏమైనా తనరాణిత్వానికి లోటులేని దర్జాతో...)

రాణి:-దాసీ...! వారిదేశమేదో అడిగివారాడు.

దాసి:-(అతనివైపు తిరిగి ద్వీపపు మాతృభాషలో) ఆర్యా...! యువకుడు యెగాదిగా చూశాడు. మాట్లాడడు. కాని గౌరవపురస్సరంగా లేచి నుంచున్నాడు.)

దాసి: అమ్మా... జవాబులేదు.

రాణి: దాసీ...మీభాషలో పృచ్ఛించు

దాసి: (తన దేశభాషలో) ఆర్యా...! తమ వాసస్థానం...? (యువకుడు సమాధానం చెప్పడు. కాని తనలో యేమేమో సంస్కృతంలో గొణుక్కున్నాడు దాసీ వింటుంది. కాని రాణికి స్పష్టంగా తెలియలేదు.)

దాసి: అమ్మా...! తమకు అప్పుడప్పుడు...ఒంటరిగా కూర్చుని...చదువుకుంటారే... అలా......

(రాణీముఖంలో ఒక మెరుపు మెరిసింది. తేటమొఖకం మందహాసం చేసింది. ఏదో స్ఫురణకువచ్చినట్లుగా తలపంకించింది. సంస్కృతంలో మాట్లాడ సాగింది)

రాణి: స్వామీ ...

యువ: (ఆశ్చర్యంతో చూస్తాడు. స్త్రీయబంధు సమాగమమైన వాడిమాదిరి సంతోషం కనబరుస్తాడు. అ పలకరించింది స్త్రీ కంఠమని గ్రహించాడు. ఇదంతా తెరలోవున్న రంధ్రాలద్వారా రాణీ కనిపెడుతూనే ఉంది. (ప్రకాశంగా) శ్రీమన్మహారాజ్ఞీ! ఏమి సెలవు...?

రాణి: శ్రమకాదనుకుంటే తమ దేశమేదో సెలవిస్తారా?...!

యువ: రాజ్ఞీ...! మాది కృష్ణాతీరమందున్న ఆంధ్రదేశం.

రాణి: ఆర్యా...తమ నామధేయం...?

యువ: (సవినయంగా) అందరూ కౌండిన్యుడంటారు.

రాణి: స్వామీ...! తమరీవేషంతో యిక్కడికి యిలా యెందుకు వచ్చారో వినవచ్చునా...!

యువ: (నిట్టూర్పాడు. అసలే జడలిఉన్నాడో యేమో...పూర్వ స్మృతీ...తన పరాభవమూ స్ఫురణకువచ్చి అలసట కూర్చినాయి. ఆ వికారం అతనిముఖంలో కనబడుతూనే ఉంది.) మహారాజ్ఞీ...! చెప్పినా లాభంలేనిదీ...చెప్పక తప్పనిదీ నాస్థితి. ప్రశ్నకానికి నారాక అచింత్యమనీ...అదియం ప్రతిజ్ఞా పాలనమని చెప్పి ముగించతలచాను. క్షమింప ప్రార్థన.

రాణి రెండుమూడుసార్లు బైట కూర్చున్నయువకుని ముఖంచూస్తూవచ్చింది. అతని భావాలు అగ్రాహ్యాలనీ...అనూహ్యాలనీ అనుకుంది. వెంటనే...అతనికి శ్రమ కలిగించటానికి యిష్టం లేనట్లు సూచిస్తూ.

రాణి: దాసీ...!

దాసి: అమ్మా...!

రాణి: వారు మిక్కిలిగా ఒడలిఉన్నారు. మన పురోద్యానంలోని సౌధంలో వారికి అనుకూలవాసం ఏర్పరచి వెంటనే వచ్చి చెప్పు.

(దాసి వెళ్ళిపోయింది)
(యువకు డావలించాడు)

రాణి: స్వామీ...!

యువ: మహారాజ్ఞీ...!

రాణి: తమరిని యింతగా బాధించినందుకు మన్నించి...మా భటుల్ని క్షమించాల్సిందని ప్రార్థిస్తున్నాను మీ దర్శనంవల్ల జన్మ తరించిందనే చెప్పాలి. ఎందుకంటే... బాల్యంలోనే నాకు ఆంధ్రదేశం అన్నా...ఆంధ్రప్రజ అన్నా బహుభక్తి కుదిరింది. ఎప్పుడు ఉన్నత శిఖరాలతోనూ...పుణ్యనదులతోనూ వన ప్రదేశాలతోనూ నిండిఉన్న స్థలాన్ని దర్శిస్తానా అనీ...ధన్యత పొందుతానా అని అతృతపడుతుండేది. నాకు యిలా అనుకోకుండా తాము దర్శనము యిచ్చినందుకు కృతజ్ఞురాలిని.

యువ: రాజ్ఞీమణీ...! తమ ఆదరణకు యెంతో కృతజ్ఞుణ్ని.

(దాసి వచ్చింది.)

దాసి: అమ్మా...సర్వం సిద్ధంచేసిఉన్నాయి.

రాణి: ఆర్యా...! తమరు యీ దాసీవెంట వెళ్ళితే సర్వ సౌకర్యాలూ కలుగుతాయి. మేము సంధ్యా సమయానికల్లా తిరిగి దర్శనం చేసుకుంటాం, సెలవా!

యువ: రాజ్ఞీ! శుభమస్తు.

(రాణిలేచి ప్రక్క వరండాలోకి వెళ్ళిపోయింది. యువకుడు నిలబడి తెరవంక కృతజ్ఞతా సూచకంగా చూసి. దాసి దారితీస్తూండగా అనుసరించాడు)

* * *

[౭వ పేజీ చూడుడు]

సంస్థానప్రజలయిబ్బందులు

ప్రజలు మట్టిపాత్రలవలె చూడబడుట

కొన్నిపత్రికల అభిప్రాయములు

౧

బికనీరు సంస్థానాధిపతియొక్క జూబిలీ ఇటీవల జరిగినది దానివిషయమై అభిప్రాయమిచ్చుచు "కాంగ్రెసు సోషలిస్టు" పత్రిక యిట్లు వ్రాసినది

"జూబిలీ దీపతోరణములలోని దీపముల చమురును, ప్రజల ఎముకలనుండి వచ్చినదని చెప్పిన అతిశయోక్తి యేమియు నుండజాలదు. సంస్థానాధిపతిగారి కుటుంబ ఖర్చులకు ఆసంస్థానముయొక్క మొత్తముఆదాయములో వేయింటికి ౧౨౭ పాళ్లవంతున ఖర్చగుచున్నది విద్యపై వేయింట ౧౫ పాళ్ళ ఖర్చుచేయబడుచున్నవి. ౧౫౦మంది జాగీర్దారులవంటివారలకు మొత్తముభూములలో మూడవవంతు పైగా యున్నది. వారలను పాలించుశాసనము లేదు. వారలపై పౌజ్దారీ అభియోగములుచేయ వీలు లేదు.

"జూబిలీ ఉత్సవముల ఖర్చులు ప్రజలను పీడించిలాగిన సొమ్ముతో చెల్లింపబడినవి ఎంత తక్కువ జీతముపొందు ప్రభుత్వోద్యోగియైనను జూబిలీఖర్చులకై తనజీతములో నూటికి ౧౦ వంతును కోతను భరింపక తప్పదయ్యెను. రైతులు అవసరమున్నను లేకున్నను చెల్లింపవలసివచ్చెను రైల్వే ప్రయాణికులుకూడ జూబిలీపన్ను చెల్లింపక తప్పదయ్యెను. ఇక కొస్తో కూస్తో ఉన్న వారలకు తగినట్లు దక్షిణ సమర్పించుకొనవలసి వచ్చెను."

౨

మార్వారులోని కొన్ని గ్రామములను మేవారు, జోధపూరు సంస్థానములకిచ్చివేయు విషయమై ఇండియాప్రభుత్వ రాజకీయశాఖకు ఆసంస్థానముల దర్బారులతో జరుగుచున్నటు చెప్పబడిన రాయబారములను గూర్చి విమర్శించుచు "సెర్వెంటు ఆఫ్ ఇండియా" పత్రిక యిట్లు అనినది:—

"ఈవిషయము వంతయుగూర్చి రాజకీయశాఖవారు, ఆగ్రామస్థులకు ఏమియుచెప్పకుండ దర్బారులతో రాయబారములు సలిపినది ఎందుకో తెలిసికొనుట కష్టముగానున్నది.

"అభివృద్ధిలో నున్నదా" మైసూరు!

"డెయిలీ హెరాల్డు" పత్రిక ఎత్తిపొడుపు ప్రశ్న

బ్రిటిషు ప్రభుత్వముయొక్క మాట అనిన చాలు, మైసూరుప్రభుత్వము నూరుకొనును.

మైసూరులో ఇటీవల పోలీసువారలు చేసిన లాఠీప్రయోగమును గూర్చియు, కాంగ్రెసుతో ప్రభుత్వమునకు ఏర్పడినసంఘర్షణమును గూర్చియు లండను "డెయిలీ హెరాల్డు" పత్రిక విమర్శించుచు, మైసూరు "అభివృద్ధిలో నున్నదా!" యని ఎత్తిపొడుపు స్వరముతో అడుగుచున్నది

"ఇతర సంస్థానములలో అనేకములను పోల్చిన సంతోషావహము, కాని ప్రజాప్రభుత్వములు పాలించు దేశములతో గాని, లేక అంతదూరమెందుకు సగము ప్రజాపరిపాలనగల బ్రిటిషిండియాతో గాని పోల్చిచూచిన, ఇంకను ఎంతోదూరము ముందు నడువవలసియున్నది

"బెంగుళూరులో పోలీసులకును విద్యార్థులకును జరిగిన విచారకరమైన పోరాటము మైసూరులోని కొందరు సోషలిస్టులసంఘములకును కాంగ్రెసు కార్యకర్తలకును వాక్స్వాతంత్ర్యము లేకుండ అణచుటకు యత్నించుటవలననే సంభవించినది.

"అట్టి నిర్బంధములు సంస్థానాధిపతుల ఇష్టములో నుండునను మాట ఖానూను లెక్క ప్రకారము ఒప్పుకొనదగియున్నను, వాస్తవముగా బ్రిటిషుప్రభుత్వము స్నేహితభావముగా ఒక్క మాట జారవిడచినచో ఈ కఠినవిధానములోని కాఠిన్యము తగ్గునను నిస్సంశయము ఎవ్వరు నెత్తురు చిందకముందే, ఆమాట చెప్పవలెను."

"మొదట గ్రామస్థులకు తెలిపియుండవలసినది తీర్మానము చేయునంతవరకు గ్రామస్థులకు ఏమియు తెలుపకుండ రాయబారములను సాగించుట, నైజాము గారు చెప్పినట్లు ప్రజలను చట్టీలవలె చూచువారలకుండి అత్యుగ్రమైన విమర్శను ఆకర్షించుటయే యగును.

కృషి వాణిజ్యముల అభివృద్ధికి తిరువాన్కూరు విధానము

"లాండ్ మార్టుగేజిబ్యాంకు" స్థాపన

త్రివేంద్రము ౧౫ నవంబరు

ఇంతవరకు తిరువాన్కూరుప్రభుత్వమువారిచే నిర్వహింపబడుచున్న "లాండ్ మార్టుగేజి బ్యాంకు" (భూమితాకట్టుబ్యాంకు) చేయుపనిని, పరిశ్రమలకు కావలసిన అప్పులనిచ్చువిషయమున ప్రభుత్వశాఖలు చేయుచున్న పనినికలిపి, ఇపుడు ప్రభుత్వమువారు తిరువాన్కూరు ల్యాండ్ మార్టుగేజ్ అండ్ ఇండస్ట్రియల్ బ్యాంకు అను క్రొత్త సంస్థ నేర్పాటుచేసి దానికి అప్పగించుటకు నిశ్చయించినారు

ప్రభుత్వమువారు వ్యవసాయకులఋణములను తగ్గించుటకై ఒకశాసనముచేయించి, ఆశాసనానుసారము ఋణము లెంతెంత తగ్గింపవలెనో నిర్ణయించుటకు సమాధాన సంఘములను ఏర్పాటుచేసినారు దీనివలన లాండు మార్టుగేజి పని భారము ఎక్కువగును దానికి తగినట్లు బ్యాంకు విస్తరింప జేయవలసియుండును కావున క్రొత్తబ్యాంకిని స్థాపించ దలపెట్టినది ఈబ్యాంకు రైతులనుండి తాకీలను భూమి పన్నులను ప్రభుత్వమువారు వసూలు చేసికొను నట్లే వసూలుచేసికొనుటకు అధికారమీయబడినది

ఈబ్యాంకు వ్యవసాయమునకు కావలసిన గొప్పచిన్న అప్పులను, పరిశ్రమలకు కావలసిన పెద్దఅప్పులను, భూములు మిషన్లు మున్నగువాటిని గిర్వి పెట్టుకొని, అప్పులు దీర్ఘకాల వాయిదాలలో తీర్చువీలగునట్లు, ఇచ్చుచుండును అప్పుల ప్రతి ఆరుమాసములకొకసారియో లేక ప్రతిసంవత్సరమునకొకసారియో వాయిదాలుగ తీర్చుట కేర్పాటుచేయబడును ఈఏర్పాటువలన తిరువాన్కూరులో పారిశ్రామికాభివృద్ధికిని, వ్యవసాయాభివృద్ధికిని మంచి ప్రోత్సాహము కలుగునని నమ్మియున్నారు

క్రొత్తబ్యాంకు ౫౦లక్షలరూపాయల పెట్టుబడి గలిగియుండును ప్రస్తుతము ౨౫ లక్షల రూపాయలు మాత్రమే వాటాలుగ పంచబడును కొన్ని ప్రభుత్వఖజానాలపనిని ఇంపీరియల్ బ్యాంకికి అప్పగించుటకు నిశ్చయింపబడినది

అంబోతులు

ఫలవంతమగు వ్యవసాయమునకు బలముగల పశువులే ముఖ్యసాధనము

మీరు ప్రతివత్సరము మీ పశు సంపత్తిని వృద్ధిపరచుకొని బలముగల పశువులను, దేహారోగ్యము సంరక్షింపజేసి బలము పుష్టి కలిగించగల పాలను హెచ్చింపజేసికొనుటకు కృషిచేయుడు!

వ్యవసాయమునకు చక్కని శక్తియు అత్యవసరము, [illegible] కృషీవలునికి కడుపునిండ ఆహారము చేకూర్చుటకు [illegible] పశుసంపద్వృద్ధికి బలముగల [illegible] పెంపొందించుటకు ఆవుల మందలలో బలముగల అంబోతు నుంచుట అత్యవసరము. అవ్వులవలన [illegible] అభివృద్ధి చెందుటకు మందలలోనుండు యీ కోడెలు తల్లిదండ్రుల [illegible] ఆవులు చక్కని సేవకు పాలిచ్చుచుండినవిగా చూచియుండవలయును వ్యవసాయమునకు ఉపయోగించుకొను యెడ్లలో, పూర్వము యీ కొరతయుండు [illegible] మొక్కవ, కండబలము కలిగినవాని కోడెలలో నుంచినచో [illegible] ప్రభుత్వమువారు వ్యవసాయకుల అనుకూలమునకై స్థాపించిన క్యాటిల్ ఫారము—పశుమందల—లందు విషయములే ముఖ్యముగా గమనించి చక్కని విత్తనపుకోడెలను సంతానాభివృద్ధికై పెట్టబడుచున్నవి ప్రభుత్వమువారి ఫారములనుండి కొనబడు కోడెలు, యెట్లు యెందుకు బలముగలిగి యుండునో, వాటిసంతానమెందులకు శక్తివంతమై వ్యవసాయానుకూలములుగా నుండుచుండునో వేరుగా వివరించుట యనవసరము

నూరు ఆవులుగల యొకమందకు రూపము, ఆకారము, బలము, పుట్టుపు [illegible] చక్కగాగల యొకఅంబోతు సరిపోవును వీని విషయమై జిల్లాలందలి పశువైద్య శాఖాధికారుల సలహాపొందవలసినదని యిందుచేయబడు [illegible] ఇట్టి అంబోతులెచ్చట చిక్కగలవను ప్రశ్న కలుగవచ్చును. ప్రభుత్వము వారి ఫారములలో సులభముగా చిక్కగలవు కోడెలు సుమారు రెండు సంవత్సరముల వరకు యీ కార్యము నెరవేర్చగలవు పంజాబునందలి ౪౦౦౦౦౦ ఆవులలో ౪౦౦౦౦ కోడెలుగలవు వీనియందు కాలానుసారము మార్పులు జరుగుచుండుటచే ప్రతిసంవత్సరము ౫౦ సంవత్సరముల వరకే యివి యుపయోగపడుచుండుటచే ౫౦౦ క్రొత్త కోడెల యవసరము కలుగుచున్నటుల తెలియుచున్నది

ప్రపంచమునందే ప్రభుత్వము రైతుల కవసరమగుకోడెల సప్లయి చేయజాలదు కోటి స్వయముగా కృషీవలులే అట్టి విత్తనపుకోడెను సంపాదించి వాటిని చక్కగా జాగ్రతతో పోషించుటకు ప్రయత్నించిన యెంతోయూ లాభము చేకూరగలదు

గ్రామమందలి స్థితిగల రైతు, జమీందారుడు, పెద్దపట్టేదారుడు, మక్తేదారుడు, జాగీరాదారు యిట్టిఅంబోతును తన మందయందు చేర్చిన అది తనగోవులకు తగియుండును. దీనివలన తనమాత్రమునకే గాక గ్రామమందలి రైతులందరికి యుపయోగపడును

వీరట్టికోడెను పశువైద్యశాఖవారి పరీక్షానంతరము కొనుటవసరము గ్రామమును వర్తమాన స్థితుల ననుకరించుదానిగా చేయుట వీరి ప్రథమ కర్తవ్యము. వీరు మార్గదర్శకులుగా నుండవలెను. వీరికృషివలన గ్రామము పలువిధముల అభివృద్ధి గాంచుననుట నిశ్చయము గ్రామోద్ధరణమునకు వీరుపోటివారు ముందంజ వేయుచున్న గ్రామము బాగుపడుట [illegible]

గ్రామమందలి యితరరైతులు [illegible] మున పంచాయతీబోర్డు, సహకార [illegible] ద్వారా యిట్టి అంబోతులను సేకరింపగలయును స్వయముగా వారు కొనుగోలుచేయుట నిశ్చయము

ఆరోగ్యవంతములగు కుటుంబములకు, వ్యవసాయాభివృద్ధికి చక్కని పశువులు ముఖ్యమను రహస్యము జ్ఞప్తియం దుంచుకొనదగినది చక్కని పశుసంపద యేర్పడుటకు చక్కని కోడెలు, [illegible]ముగల అంబోతులుండుట ముఖ్యము.

నిజాంరాష్ట్ర ఆంధ్రపత్రికా రచయితల మహాసభ

(మా విలేఖరి)

హైదరాబాదు నవ ౨౨

నిజామాబాదునందు డిసెంబరు మొదటి వారమునందు జరుగనున్న ఆంధ్రమహాసభ సమావేశసమయమున ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవని తెలియుచున్నది

డార్జిలింగు పోవుటకు మహారాజులుకూడ భయపడిరి.

డార్జిలింగుకొండప్రాంతములో అక్కడక్కడ విప్లవ [illegible] చేయునని భయపడి బెంగాలు [illegible] పూర్వము శాసనోల్లంఘనము [illegible] అక్కడికి మంచిగాలికొరకు వెళ్ళిన [illegible] వారు అడ్డములేకుండ పోవుటకు కొన్ని షరతుల నేర్పరచిరి. ఇప్పుడు [illegible] మొదలగువారు దీనివిషయమై పత్రిక ఇపుడు విమర్శించుచు [illegible] నిర్బంధములచే సంభవించిన [illegible] "రాజులు మహారాజులు [illegible] ప్రాంతపు ఆరోగ్యకరమైన మనోహరమైన గాలిని కృతజ్ఞతతో వినియోగించిరి"

నిజాంరాష్ట్ర చేనేత పారిశ్రామిక మహాసభ

నిజామాబాదలో జరుగునది [illegible]

(గోలకొండ ప్రతినిధి) [illegible]

నిజామాబాదు [illegible]

నిజామాబాదులో డిసెంబరు [illegible] తేదీలందు జరుగనున్న ఆంధ్రమహాసభ సందర్భమున డిసెంబరు [illegible] నిజాంరాష్ట్ర చేనేత పారిశ్రామిక సమావేశము జరుపబడనున్నది. [illegible] ఆహ్వానసంఘము ఏర్పరుపబడినది [illegible] దేవపల్లి విఠోబా, యావరు జనార్దనపంతులు వెంకట్రాములు, గుంటక వారలు ప్రచారమునకై పర్యటనము చేయుచున్నారు. మహబూబాబాదు వాస్తవ్యులు శ్రీ వనము కృష్ణమూర్తి ప్లీడరుగారు మహాసభాధ్యక్షతవహించెదరు.

వేములవాడ వాస్తవ్యులగు శ్రీ [illegible] కటకశెట్టి [illegible] ఆహ్వానాధ్యక్షులుగా యెన్నుకొనబడిరి

జోధపురము, ఉదయపుర సంస్థానములు

మార్వాడుప్రాంత మభిలషిం చుట హాస్యాస్పదము

—— మార్వాడు సంస్థానముల ప్రకటన

—— రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ మేర్పరచిన మార్వార్ విభజన ను ... వారు మార్వార్ ప్రాంతమందలి కొంతభాగము ఉదయపూర్, జోధపూరు సంస్థానాధిపతులు అభిలషించు విషయమై యిటుల ప్రకటన గావించుచున్నారు.——

... చరిత్రలో ... ౧౮౭౦ ... గలిగిన మార్వాడు ప్రాంతమందలి గ్రామములు — తోడ్‌గఢ్, ... చాంగుచితార్, కొట్కా—రా ... బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ... ౩ ప్రాంతమున తమ ... కొనిరి ... బ్రిటిషు ... ప్రాంతములు ... సంస్థాన సైన్యమును గ్రహించుచు వానియందు శాంతి ... యుటకు కొంతవర మేర్పరచిరి ... పర్వత ప్రాంతీయులు సంస్థానా ... లుగా కుండిరనుట నిశ్చయము.

ఈ సంస్థానముల ప్రభుత్వములవారు ... యాధారముల ప్రయత్నము విఫల ము ... రాయ భారమునందు వుకటములు ... రంత తొలిగింపబడిరి.

బ్రిటిషు మార్వాడు ప్రజలతియగు బాటులను ... ప్రభుత్వము వారు దయ్యు, సాయముతో ... హించిరి ప్రజలలో అరాజకత్వ మేర్పడుటచే బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వా రన్నియు నణచివేసి తమ పాలనమునందుంచిరి.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారీ ప్రాంతములను తమ అధీనమునందు గ్రహించుటకుపూర్వ మీ ప్రాంతీయులే సంస్థానాధీశుల అధిపత్యమును గ్రహించి యుండిరి.

కాబట్టి ఆయా సంస్థానాధీశుల, యీవిష యమై, కోరికలు న్యాయపూరితములు కాజాలవు.

"తిరిగి యీప్రాంతములు జోధపురము, ఉదయపురము సంస్థానముల నాధీనపరచుట విశ్వాసఘాతకమగునని కల్నల్ స్లైడు గారు మడిచిన ఒ క్యము లింకను గ్రంథస్థములై గలవు.

ఆ ప్రాంతీయులకు శాసనసభ, జిల్లాబోర్డు లలో యున్నికాధికారము ప్రసాదింపబడినవి. బ్రిటిషు ప్రాంతీయులకున్న హక్కులన్నియు వీరనుభవించుచు ఇప్పుడా ... విరంకుశాధికారము క్రిందికి వెళ్లుట కిష్టగించజాలరు.

ఈ ఉపసంఘ సభ్యులు ఆయా సంస్థానములలో సంచారము సలిపి అచ్చటి నిరంకుశ పాలనాచిత్రములను కన్నులారగాంచియున్నారు. ఇట్టిస్థితియందీ ప్రజలు సంస్థానాధికారుల పాల నములోనికి చేరజాలరనుట నిశ్చయము

ప్రజామండలి, పౌరసత్వ స్వాతంత్ర సమితి సంస్థలు అక్రమ సంఘములు

జోధపూరు నవ ... ౨౩

ఘనతవహించిన మహారాజాగారు జోధపుర మందలి ప్రజామండలి పౌరసత్వ స్వాతంత్ర్య సమితిని, మార్వాడుమండలి హైసమతి శాఖా సంస్థలను అక్రమసంఘములుగా నిర్ణయించి నటుల ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు

కొన్నిరోజుల పూర్వము ప్రజామండలి అధ్యక్షులు నిర్బంధింపబడియుండిరి. ప్రస్తుతము బరోతా యందు విచారణ జరుగుచున్నది.

గోకినేపల్లి దీపోత్సవము

హరిజనులు పాల్గొనుట

(ఒక విలేఖరి)

గోకినేపల్లి నవం ౨౨

ప్రతిసంవత్సరమువలెనే ఈ సంవత్సరముకూ డా గ్రామములో కార్తీక పౌర్ణమినాడు దీపో త్సవము జయప్రదముగా జరిగినది సవర్ణులును, హరిజనులును ఉత్సవమునందు పాల్గొనిరి. శ్రీ ము వేంకట్రామయ్య చౌదరిగారు హరిజనులకు హిందూమతమును గురించి చెప్పుచు ఇదివరకు స వర్ణహిందువులు మిమ్ము వేర కష్టములకులోను చే సియున్నారు ముందట్టిపనులుండ నేరవు. మీకే కష్టములుండుచో తెలిపిన వాని నివా రణకు ప్రయత్నము చేయుటకు సంసిద్ధులమై యున్నాము అనిరి. పిదప తిరువాతి చావా వెంకటసుబ్బయ్యగారు ... హరిజను లు ... గోహింస చేయ రాదని, ... రామనామమును స్మరించవ లెను అని హరిజనులకు ప్రబోధించిరి

తరువాత దేవ పసాదములు యొసగబడెను. రాత్రి ౧౧గంటల కుత్సవము ముగిసెను.

గోలకొండపత్రిక

ఈశ్వర నామ సం॥ర కార్తీక బ॥ 2

గురువారము

నిజాంరాష్ట్రపరిషత్తు

మౌల్వీ అబ్దుల్లసన్ సయ్యదలీ గారి అధ్యక్షతన సమావేశమైన నిజాం రాష్ట్రపరిషత్తుగావించిన తీర్మానము, ప్రజాప్రముఖులకు ప్రభుత్వమువారు రాజ్యాంగ సంస్కరణ సూచనల జేయు టకై నియోగించిన ఉపసంఘమందు గాని, ఆ ఉపసంఘముయొక్క పనియం దుగాని విశ్వాసములేదని ధ్రువపరచు చున్నది. లేనిచో ప్రభుత్వ నియుక్త మైన ఉపసంఘము చేయవలసినంతపని నంతయు మరల మన ప్రజాప్రముఖులు చేయుటకేల పూనుకొనవలెను? ఇపుడు చేయబోవు రాజ్యాంగ సంబంధములగు మార్పులు మరికొన్ని వండ్లవర్యంతము ప్రజల మంచిచెడ్డలను నిర్ణయించు చుం డును. కాబట్టి ఇప్పుడే ఈ మార్పులు ప్రజా హితానుకూలముగ జరుగునట్లు చేయుటకు జాగ్రత్త వహించవలెనని ప్రజాప్రముఖుల హృదయములు ఆందో ళన పడుచున్నవి.

ప్రభుత్వ నియుక్తమైన ఉపసంఘము ప్రజాప్రముఖుల అభిప్రాయములను కను గొనునో లేదో స్పష్టము చేయబడలేదు. ప్రజలనుండి అభిప్రాయములను విచారిం చక ఉపసంఘమువారు తమసూచనలను చేసినచో అవి ప్రజాభిప్రాయానుగుణము గా నుండునని నమ్మకమేమి? ఇంకను ఆ ఉపసంఘము ప్రజలనుండి అభిప్రాయములను విచారించి కనుగొను నట్లు చేయుటకు మన పెద్దలు ప్రయత్నిం చియుండవచ్చును. అప్పటికైనను ప్రజా భిప్రాయమునకుబద్ధమై ప్రభుత్వమువారి ఉపసంఘము సూచనలను చేయునను విశ్వాసము లేదు. కాబట్టి మన ప్రముఖు లు ప్రజాభిప్రాయమును వేరుగ ప్రభుత్వ మువారికి నివేదించు కొనదలచినారు.

ప్రభుత్వము వారి ఉపసంఘము చేయు సూచనలను ప్రభుత్వమువారు అంగీక రించి తీరవలెనను నిర్బంధ ముండజాల దని ఉపసంఘమును నియోగించుచు చేసిన ప్రకటనయందే గలదు. అట్లైన ప్రజాప్రముఖులు ఆ ఉపసంఘము వారు చేసెడిసూచనలను చేయనిచ్చి వాటిని ప్రకటింపజేసి, తర్వాత ఆసూచ నలపై ప్రజాభిప్రాయమును వెల్లడిచేయ రాదాయని అడుగవచ్చును. కాని ఇంత దూరము అటసాగనిచ్చి అప్పుడు ప్రజా భిప్రాయముతో చేయబడిన సూచనల నన్నింటిని సంపూర్ణముగ మార్పించ వలసియున్నచో, మార్పించుట కష్టమై నదని. కనుక ఇపుడే ప్రజలకు ప్రతినిధిగ నుండగల ఒకసంఘమును నిర్ణయించి, ఆసంఘముచే ప్రజాభిప్రాయాను కూల ముగు సంపూర్ణ రాజ్యాంగ సంస్కరణ ప్రణాళిక నొకదానిని నిర్మింపజేసి, ప్రజా మోదిత మైనదానిని ప్రభుత్వమువారికి నివేదించుకొనుటకు తలపెట్టబడినది. అట్టి అన్నిప్రజలలో అన్నిపక్షముల వారికిని సమ్మతమైన ప్రణాళికను ప్రభు త్వమువారు సామాన్యముగ త్రోసివేయ జాలరని అభిప్రాయమై యుండవలెను నిజాంరాష్ట్ర పరిషత్సమావేశమునకును అపరిషత్తుయొక్క తీర్మానమునకును ఇం తకంటె వేరొక వ్యాఖ్యానము ను చేయ జాలము.

ఇట్లు ప్రజలలో అన్ని పక్షములవారల అభిప్రాయ బలముగల ఒక రాజ్యాంగ ప్రణాళికను ప్రభుత్వము వారికి నివేదించు కొని, ప్రభుత్వమువారికి సులభముగా త్రోసివేయ వీలులేకుండునటుల చేయుట పరిషత్సమావేశకుల ఉద్దేశ్యమైనచో, ఆ పరిషత్తునందు జిల్లాలనుండిగూడ ప్రజాసేవాభిలాషగల ... ప్రముఖులు ఆహ్వానించ బడియుండుట అవసరము. అట్టి జిల్లాప్రముఖులు ఈ పరిషత్తులో లేరన్నట్లు స్పష్టమగుచున్నది. మహారాష్ట్ర ప్రతినిధులు, మహమ్మదీ య ప్రతినిధులు, పార్శీప్రతినిధులు (కవు దు) జాగీర్దారుల ప్రతినిధులను చేర్చుకొ నుటకై ప్రయత్నము జరుగుచున్నది) ఈవిధముగ సంస్కరణ ప్రణాళిక నిర్మా ణసంఘమునందు నానా తెగలకు ప్రాతి నిధ్యమిచ్చునపుడు, ఆసంఘమును నిర్ణ యించు పరిషత్తునందు రాజ్యాంగము వలన కష్టనష్టములను ఎక్కువగ అనుభ వించవలసినవారలైన జిల్లానివాసుల ప్రతినిధు లుండకపోయినచో, అదినిజ ముగ గొప్పలోపమే. ఇపుడు విచారణ సంఘమును మరింత ప్రజాప్రాతినిధ్యము గలదానిగ జేయుటకై తర్వాత చేర్చు కొనబడిన మరిపదుగురు సభ్యులలోనైన ను జిల్లావాసులు చేర్చకుండుట విచార కరము.

ఇపుడు పరిషత్సమావేశమందు పా ల్గొనిన వారలందరును జిల్లాలవాసుల కష్టనిష్ఠురము లెరుగనివారని మేమనము కాని అంతమాత్రమున జిల్లావాసులనుం డికొందరు ప్రముఖులైనను ఈ ముఖ్య కార్యములో ప్రాతినిధ్యము వహించక పోయిన నేమాయెనని మేము త్రోసివే యజాలము. మోయబూనిన భారము విశాలమైనది. దానిని మోయు బలము నకుకూడ వైశాల్యముండుట అవసరము.

పరిషత్తుచే నియోగించబడిన సంఘ మువారు ప్రజాప్రముఖులందరి అభిప్రా యములను లిఖితరూపమున సమకూర్చు చున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఈసందర్భ మునైనను జిల్లాలవాసులను మరచిపో కుందురుగాకయని సూచించుచున్నాము పత్రికలు ప్రజలతో ఎక్కువసంబంధము గల సంస్థలుగనుక, ఆపత్రికల అభిప్రా యములనుగూడ పరిషత్సంఘము వారు సంకలనముచేయుట మంచిదని సూచిం చుచున్నాము.

ఇంకొకమాట. ప్రజాభిప్రాయముకొ రకు కొందరు ప్రముఖులకు ప్రశ్నావళి పంపబడినట్లు తెలియుచున్నదని మా ప్రతినిధి తెలుపుచున్నాడు. పరిషత్సం ఘమువారు ప్రశ్నావళినట్లు విరివిగా పంపించుటయేగాక, ఈపాటికిపత్రికలలో ప్రకటించి యుండవలసినది. పత్రికలలో వాటిని చూచిన వారలు వారల అభిప్రా యములను పత్రికల ద్వారానో లేక నేరు గానో పరిషత్సంఘమునకు తెలుపుకొన గోరుచో, అట్లుచేయుటకు అందువలన అవకాశము చిక్కును. పరిషత్సంఘము నకు ఆలోచనకై లభించు ప్రజాభిప్రా యమును సమృద్ధిగనుండును. దానిపై చేయబడు నిర్ణయము ఎక్కువబలము కలిగియుండునని వేరుగా చెప్పవలసిన పనిలేదు, ఇప్పటికైనను పరిషత్సంఘము వారు ప్రశ్నావళిని వెంటనే పత్రికలలో ప్రకటింప జేయుట ముఖ్యము.

పాండిచరీ ప్రయాణము

హైదరాబాదు నవ ౨౨

రైటు ఆనరబుల్ సర్ అక్బర్ హైదర్ నవాజుజంగు బహద్దురుగారు ... గా ఆరంభించుకుని ... వారము పాండిచెరీకి వెళ్లి అక్కడ ... హైకోర్టు ... గారలు ... డించిరి

అనరబుల్ ... రాజా ... రాజవంత బహ ద్దురుగారు ... సోమవా రంనాటికి పాండిచెరివెళ్లి తిరుపతి ... దక్షిణదేశమందలి పుణ్య క్షేత్రముల సందర్శించి ... ఓ నగరమేతెంచుదురు.

కాలచక్రం

సర్ జగదీశ చంద్రబోసు

అధర్మానికే జయమా? జర్మని ఉబలాట—హక్కుల ప్రాకులాట—కార్మికుల కష్టాలు

జగదీశచంద్రుని నిర్యాణము

మహాత్మాగాంధీ ఆరోగ్య విషయమై ఆసేతు హిమాచల పర్యంతం అంతా గోషాలమూ అనుర్దాపడుచున్న సమయంలో పిడుగువంటి వార్త వినబడింది. శ్రీ సర్ జగదీశ చంద్రబోసు, హృద్రోగపీడితుడై డెబ్బైతొమ్మిది సంవత్స రాల పండు వయస్సులో పరమపదించినాడు ముఖ్యంగా వంగమాతకు, ఆ మెతరువాత భరత మాతకు ఈ కడుపుకోత భరించరానిది. జగదీశ చంద్రుడి నిర్యాణము భారతదేశానికే కాదు, సమస్త విజ్ఞాన ప్రపంచానికీ విచార విషయము.

సర్వ ప్రపంచానికీ తెలిసిన కొద్దిమంది భార తీయ ప్రముఖులలో జగదీశచంద్రు డొకడు. పూర్వకాలపు ఋషులు దివ్యదృష్టివల్ల గ్రహిం చిన పరమవేదాంత రహస్యాలన్నీ, అధునిక వైజ్ఞానిక శాస్త్రరూపేణా నిరూపించి, వస్తు మయ ప్రపంచంలోపడి అంధకారంలో తిరిగే పాశ్చాత్య శాస్త్రకోవిదులకి ఆర్యవిజ్ఞానంలో వున్న అధిక్యం చూపించినాడు, యంత్ర సహా యం ఏమీ లేకుండా, ఖగోళ ప్రపంచమంతా పరిశీలించిన ఆర్యావర్తపు అధునిక నివాసులు, పాశ్చాత్య ప్రపంచం సిగ్గుకప్పుకోడం తెలియ కుండా అడవుల్లో చెట్లమీద ఆకూ అలమూరిని ఒకరికొకలో, సృష్టిరహస్యం గ్రహించి, సృ ష్టికి ప్రతిసృష్టిచేసి, పరిణామ విపరిణామ పద్ధ తులు గుర్తెరిగి, మహానుభావులుగా వున్నారన్న సంగతి జగదీశచంద్రుడు చాటినంత ప్రభా వంతో ఏభారతీయుడూ చెయ్యలేదు.

మహాత్ముడు, మహాత్ముడే తెలియును మహాత్మ్య రహస్యం గ్రహించడానికిగాని, అది అనుభ వించడానికిగాని మహాత్ముడికే తగును రవీంద్ర నాథ టాగూరుకవి, గాయకుడు, లలితకళా కోవిదుడు, వేదాంతి, పాశ్చాత్యులంతా అయ న్ను ఎంత ... ఆయన విజ్ఞానాన్ని కొనియాడుతారు కవిత్వం అనందిస్తారు. రూష్య ప్రపంచపు చిత్రవస్తుప్రదర్శనశాలలో టాగూరుగారు ఒక ప్రదర్శనార్హమైన వ్యక్తి అధ్యాత్మసిద్ధాంతాలు అనేకులకి అటపాటలలో చెప్పినవాడు టాగూరు, ఎంత చెప్పినా నిరూపిం చడం కవికర్తవ్యంకాదు నిరూపణ లేనిసిద్ధాం తం పాశ్చాత్యులకి అంగీకారంకాదు. సర్వే పల్లి రాధాకృష్ణగారు టాగూరు కవిమీద భాష్యం తో ప్రపంచాన్ని అకర్షించి, పాశ్చాత్యులకి పాశ్చాత్యరూపాలలో ఇవకటి సిద్ధాంతాలే బోధించి, కీర్తి గాంచినకద్ద కొంతవరకు ప్రకట అన్నారు. నిరూపణాధికారం అనవసరంకూడా లేదు.

చంద్రశేఖర వేంకటరామన్ కేవలం పాశ్చాత్యశాస్త్ర పద్ధతులలో వారిని మించి నోబెలు బహుమానం అందినాడు. అయన నూతన సిద్ధాంతాలు పడమటి వారలకేగాని, భారతదేశానికి అంత రుచించవికావు వారివల్ల మనకు లభించి నిమేరలేనికీర్తి. ఆచార్య ప్రఫు ల్లచంద్రుడు మహాత్మునిబోధలు విని రసాయన శాస్త్ర పరిశోధన మాని దేశ సేవా దురంధరు డైనాడు.

అంతర్జాతీయ కీర్తి గడించిన ఈ కొద్దిమంది భారతీయులలో జగదీశచంద్రునిది ప్రత్యేకస్థాన ము.జగదీశుడు కేవలం శాస్త్రజ్ఞుడే కాదు అతడు అచ్చమైన భారతీయుడు. వేదాంతలలో, ఉపనిష త్తులలో ఆయన అంతా తెలిసినచెయ్యిది ఆ మహా వాఙ్మయంలో వున్న రహస్యాలన్నీ సాధారణదృ ష్టికి నిరూపించినాడు జంతుజాలంవరకే పోక లిగిన బుద్ధిగవాడదే అహింసా పరమధర్మం చెట్లుచేమలకూ, రాయిరప్పలకూ కూడా విస్త రింపజేసిన అపరావతారం జగదీశుడు

చిన్నతనంలో సంస్కృత విద్యాభ్యాసం, తరువాత ఆంగ్లవిద్యాభ్యాసంచేసి, ఇంగ్లాండు పోయినాడు. అక్కడ రసాయన శాస్త్రంలో భౌతిక శాస్త్రంలో ఆరితేరినాడు కేంబ్రిడ్జి విశ్వవిద్యాలయంలో ప్రాముఖ్యత పొందినాడు. వైర్లెస్ కనిపెట్టిన మార్కొని కిలోసల ఈయన అపరిశోధనచేసి విజయము పొందినాడు రంగు దేశం,జాతిభేదం వల్ల తెల్లవారలు ... భారతీయుడికి ఇవ్వలేక పోయినారు అటుతర్వాత జగదీశుడు కలక త్తా విశ్వవిద్యాలయంలో ఆచార్యుడుగా పని చేసినాడు భౌతిక శాస్త్ర పరిశోధనమాని వృక్ష శాస్త్ర నిర్మాణం ప్రారంభించినాడు సృష్టి లో వున్న ప్రాముఖ్యం ... పరిశీలించి వాటి ... ఆయుర్వేదం ... మహా ఔషధశాస్త్రం నిర్మించిన భారతీయులకి వృక్షశాస్త్రం స్వంతసొమ్ము ... అదంతా ప్రాచీనమైన సంస్కృత వాఙ్మయంలో మూ లదిప్పు ... కాని నిజానిజాలు నమ్మితే చెప్ప ... వృక్షశాస్త్రం పాశ్చా త్యులకి ... తెలియదు ... వెంటవ ... లో, సంవత్సరాలు ... రాత్రింబగళ్లు ... చె ట్లుకి ... దని గ్రహించినవాడు బోసు. చెట్లు మొదలు ఇ కప్పు చిన్నచిన్న కదలికలు ... జ్ఞానము మనమనే వాడు. రాయల్ సొసైటీయందు బోసు ఉపన్య సమై ఉపన్యాసంచేస్తే లోలోపల నవ్వుకు న్నారు ఇహప్రపంచ సమస్తులైన తెల్లవారు. బోసు నిస్పృహ చెందలేదు అతి సూక్ష్మమైన యంత్రాలు నిర్మించి తనసిద్ధాంతాలు విరూపిం చినాడు యంత్రాలమూర్తి చూసి ఆశ్చర్య పోయి ఒకపాశ్చాత్యుడు ఇవి ఎక్కడ నిర్మిం చారని అడిగినాడట. యూరోపు అమెరికాదే శాలు చెయ్యలేకపోతే భారతదేశంలో నిర్మిం చారని బోసు సగర్వంగా ఒదులుచెప్పినాడట భగవంతుడనే పరమశక్తి సర్వత్రావున్నదనీ, జీ వుడు కేవలం చరప్రపంచంలోనేకాక, అచర ప్రపంచానికికూడా కద్దని శాస్త్రరూపేణా ని రూపించిన మహానుభావుడు ఇంతవరకు లోనే "ఏకమేవాద్వితీయం" అన్న శ్రీశంకర భగవ త్పాదుల అమూల్యసిద్ధాంతం కళ్లయెదుట చూపించిన మహర్షి జగదీశచంద్రుడు. అజ్ఞాన బంధురమై, పాశ్చాత్యనాగరికతా పీడితమైన అధునిక లోకం బోసు జ్ఞానబోధ గ్రహించలే కపోయినది శాంతిసందేశం సంస్థాపించి, ప్రపంచ రాజకీయాలకు నూతనదృక్పథం నిర్మించిన అవతారమూర్తి మహాత్మునికి నోబెలుశాంతి బహుమానం ఇవ్వడానికి అభిజాత్యపడే పా శ్చాత్యులు బోసుకికూడా ఇవ్వలేదంటే ఆశ్చ ర్యంలేదు, లోటు వారికిగాని మనకుకాదు.జగ దీశచంద్రుని మరణం భారతీయులకేకాదు, లోకానికేతీరనిలోటు, మానవుడుగా అవతరిం చిన భగవానుడే నిర్యాణం చెందవలసి వచ్చిన పృడు, సామాన్యమానవులికి మరణం తప్పదు డెబ్బైతొమ్మిది సంవత్సరాల నిండువయస్సు లో గతించినబోసు, వార్ధక్యం వల్లపోయినా, మనకు ప్రతీపురీరసం డాపోతుందా? ఇంక ఎన్నా ళ్లకి ఇంకో జగదీశచంద్రబోసు వెలుస్తాడు?

అధర్మానికే జయమా?

జ్ఞానసమరంలో చనిపోయిన ఒక్క యో ధునికోసం మనంఇంత విచారిస్తూవుంటే చీనా లో రోజుకి లక్షల పదిలక్షల యోధులు అసలు సమరంలో చనిపోతున్నారు జపాను దౌర జన్యం విజృంభించినకొద్దీ, జపాన్నిఆపి, చీనాను రక్షించవలసిన పాశ్చాత్యుల మేధాశక్తి, శరీర శక్తికూడా క్షీణిస్తున్నది కొత్త సంవత్సరంలో గా చీనాముఖ్యపట్టణం నాంకింగు పట్టుకుతీరా మని జపానుచాటించింది చీనా సైన్యంతోచి యాంగ్ కాయ్‌షేక్ దంపతుల నాయకత్వం కింద స్వాతంత్ర్యం కాపాడుకునేందుకు ప్ర యత్నిస్తున్నది. నాంకింగునుంచి ముఖ్యనగరం ఎత్తేసినారు. గుడ్డొచ్చి పిల్లని వెక్కిరించినట్టు విన్న మొన్న కళ్లుతెరిచిన ఈముక్యపుచిప్పలా యిచ్చిబంగారపు జపానుముందు, ప్రాచీన చీ నాదేశం, అదేశపునాగరికతా, ఇటలీముందు అబిస్సీనియాలా అవుతాయేమోనని భయం ... జంకాదు. ఆదేజరిగితే కలియుగంలో అధర్మమే జయతి.

జర్మని ఉబలాటం

హిట్లరునియంత జర్మనీకి కొవలసినవన్నీ సంపాదించినాడు. యూరపు యుద్ధానంతరం అన్నిపోయి ఐశ్వర్యాలుడిగిన జర్మనీ తిరిగి నిత్యకల్యాణం పచ్చతోరణంగా తయారైనది. ఇక మిగిలినది పోయిన వలసరాజ్యాలు, ఇవి కూడా ఇచ్చేస్తే కొంతగోల తగ్గుతుంది, పోను గున పోరుతప్పుతుందని ఇంగ్లాండులో బహు జనాభిప్రాయం అఖరికి అట్లానే జరుగుతుంది. ఏదోవిధంగా జర్మని ఉబలాటం అణచాలని ఇంగ్లాండు ప్రయత్నిస్తున్నది. మొన్న పూర్వపు వైస్రాయి హాలిఫాక్సు ప్రభువు హిట్లరుతో సంభాషించినాడట చివరకేమీ తేలలేదు, జర్మనీ తరఫున వాన్‌న్యూరాత్ లండనువచ్చి రాయ బారమనడుపు తాడని వార్త.

వలసరాజ్యాలు తిరిగి జర్మనీకిస్తే, ఆఫ్రికాలో వున్న భారతీయులకి కొంత ఇబ్బంది కలుగు తుంది అప్పుడే అలజడి వినిపిస్తున్నది అబిసీ నియా ఆక్రమించిన ఇటలీ అదేశాన్ని పరిపా లించడానికి ఎన్నో అవస్థలు పడుతున్నది ముస్ సొలినీ ... నియమిస్తున్నారు, ఏమీ చెయ్యడానికి తోచని ముస్సోలినీ.

సమానహక్కుల సమరం

ఇతరప్రపంచం అంతా ఇటువంటి సమస్య లతో వేగిపోతూవుంటే మనదేశంలో స్త్రీలకు పురుషులతో సమానహక్కులు కావాలని పో రాటే ప్రాథమికస్థితిలో వున్నారమనం మొన్న లక్నోలో స్త్రీసమావేశం జరిగింది అసభలో ఉపన్యసిస్తూ శ్రీమతి విజయలక్ష్మీపండిత్, సం యుక్తరాష్ట్రాల స్థానిక స్వపరిపాలనా శాఖ "మంత్రి" భారతీయ స్త్రీ ప్రపంచానికి నూతన బోధచేసింది స్త్రీలు పురుషులతో సమానహ క్కులకోసం పోట్లాడనవసరంలేదని,స్వయంశక్తివల్ల తమహక్కులు సంపాదించాలన్నది ప్రస్తుతం తాము ధరించేభూషణాలవలెనే స్త్రీలుకూడా దేశానికి ఒకరకమైన భూషణాలుగా వున్నార న్నది జవహరులాలు చెల్లెలు, అన్న మాదిరిగానే కుండబద్దలుకొట్టి మాట్లాడింది. నిజమే స్త్రీలకు సమానహక్కులనేమాటలో అర్థంలేదు. స్త్రీ, పురుషుడూ, పురుషుడు స్త్రీ కావడానికి వీలుం టే సమానహక్కులు వుండవచ్చు పురుషులం తాకలిసి, పిల్లల్నికనేహక్కు ఒక్క స్త్రీలకే వుండడమే, పురుషులికికూడా వుండాలని సభ లో తీర్మానం ఆమోదిస్తే ఎంత అందంగావుం టుందో, వాగాడంబరంతో ఎందుకూపనికిరా ని మన నాటి స్త్రీలు సమానహక్కులంటే అంత అందంగావుంటుంది పురుషులికి మీసాలూ గడ్డాలూవున్నవి కాబట్టి స్త్రీలుకూడా ఆ హ క్కులు సంపాదించకూడదనంటే ఎంత హాస్యాస్పదంగావుంటుందో, సర్వ సమానహ క్కులంటే అంతబాగుంటుంది. పరమశివుడు, అర్ధనారీశ్వరుడన్నాడు స్త్రీ పుంలింగముల సంయోగమే సృష్టికారణం అయినప్పుడు, స్త్రీ గాని పురుషుడుగాని ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వం పొం దడంకష్టం. ఒక స్త్రీ పురుషుడూ కలిసిగాని మానవత్వం పొందలేరు.రెండుఅర్థలు ఒకటి. అట్లాగే స్త్రీపురుషులు కలిసి ఒకవ్యక్తిగా పరి గణిస్తారు విడివిడిగావారికి హక్కులూ లేవు. బాధ్యతలూలేవు అందుకనే హిందూ సాంప్ర దాయాల ప్రకారం సంసారికిగాని ఏహక్కు లూలేవు. బ్రహ్మచారీ, సన్యాసీ ఎక్కడున్నా ఒకచే శరీరానికి రెండుచేతుల్లాగ, బండికి రెండుచక్రాలలాగ స్త్రీపురుషులు వుండాలి ఇందులో కుడిఎడమలున్నవి, లోపలాబాయలా వున్నవి, కుడిచెయ్యి ఎడమచెయ్యికూడా ఒ కేపనికి వుపయోగిస్తే జీవితంకష్టం. దేనిపని అది చెయ్యాలి. స్త్రీపురుషులుకూడా అంతే ఇందు లో కొందరు ఎడమచెయ్యి వాటంగాళ్లువుంటా రు, స్త్రీలలో పౌరుషంవున్నవారూ, పురుషుల లో బిడియంగలవాళ్లూవుంటారు అటువంటివారు అసహజసృష్టికి సంబంధించినవారు సామాన్య స్త్రీపురుషులు ఎవరిపనివారు చెయ్యాలి, లేకా కథంతా అడ్డంతిరుగుతుంది.

కార్మికుల కష్టాలు

ఒక్క స్త్రీపురుషుల తగాదాలేకాదు. ఎ క్కువతక్కువ తగాదాలు మనకుచాలావున్నవి. కూలివాండ్లూ, అసాములూవున్నారు. అసాము లి అకలిమితంలేదు కూలివాళ్లని వేధించుకుతిని లాభంపొందడమే వారివంతు మానవుల పౌర సత్వపుహక్కులు ఇప్పుడిప్పుడే గ్రహిస్తున్న మనదేశంలో కార్మికులు అలజడి చేస్తున్నారు. వి.వి.గిరివంటి మహానుభావుల ధర్మమా అని కా ర్మికులికికూడా ఒకస్థానం సర్వత్రా లభిస్తున్న ది. కాని అన్యాయాలు ఇంకాపోలేదు. కాం గ్రెసుసంస్థ సర్వజనులహక్కులూ సంరక్షించు టానికి పూనుకున్నా ఇంతవరకు కార్మికులికి ప్రత్యేకంగా చేసిందిలేదు. చాలావరకు కాంగ్రె సు అసాములసంస్థగా వుండిపోయింది. మొన్న నే గాంధీమహాత్ముడు, దరిద్ర నారాయణుడు, దీనబంధువు, కాంగ్రెసు మంత్రులకి కార్మికుల కష్టాలు పరిశీలించమని హెచ్చరించవలసివచ్చిం ది. మద్యరాష్ట్రంలో కాంగ్రెసు మంత్రులు గరళకంఠను అనుభవించవలసి వచ్చింది. ఇదివ రకు ప్రభుత్వాలు ఇటువంటివిచేస్తే విమర్శించిన కాంగ్రెసు తానే ఇటువంటివిచెయ్యడం శోచ నీయం.

అర్థం కావాలి

కొరవపోతే ప్రతిదానికీ "దౌర్జన్యం" అనే పదం ప్రయోగిస్తున్నారు. అజ్ఞానులైన ప్రజలు దౌర్జన్యం ప్రయోగిస్తే తాముకూడా ఆదేశేస్తు న్న మ ... మిమిమండింది? శాంతియు తంగా వుండాలట సమరం శాంతిభంగంచేస్తే గాని ... లాంగకపోతే ఏంచెయ్యాలో? బొబ్బిలి లాంటి వియ్యంకుడు రాజాజీ నిర్బంధిస్తే సహిం చినాను గాంధీజీ ... ప్రభుత్వంలో దౌర్జ న్యం వుండకూడదన్నాడు పోలీసు సహాయం కావలిసిన మంత్రులు వున్నా లేకపోయినా ... మహాత్ముని వచనాలు మహా త్ములకే అర్థంకావాలి!

—శ్రీమతి

ఆయుర్వేద వైద్యసంఘ వార్షికోత్సవము

నవంబరు ౨౦వతేది మొదలు ... వరకు హైదరాబాదు ఆయుర్వేదవైద్యసంఘ ౧౦వ వార్షికోత్సవమును, ధన్వంతరి జయంతియు డాక్టరు అచంట లక్ష్మీపతి గారి అధ్యక్షత క్రింద రెడ్డిబోర్డింగు హాలులో జరుపబడునని సంఘ కార్యదర్శి గారు తెలుపుచున్నారు.

గౌరవ మేజస్ట్రేటుగా హరిజనుని నియామకము

సికిందరాబాదు కంటోన్మెంటు ప్రభుత్వపు ప్రశంస చర్య

(గోలకొండ ప్రత్యేక ప్రతినిధి)

సికిందరాబాదు నవంబరు ౨౪

హరిజననాయకులగు శ్రీ బి. యస్. వెంకట రావు కంట్రాక్టరుగారు సికింద్రాబాదు కంటో న్మెంటు ప్రభుత్వమువారిచే సికిందరాబాదు గౌరవబెంచు మేజిస్ట్రేటుగా నియమింపబడిన ట్లు రూఢిగా తెలియుచున్నది. శ్రీవెంకటరావు గారిటీవలనే నిజాంప్రభుత్వమువారిచే నగర పురపాలకసంఘమునందు హరిజనుల పక్షమున ప్రతినిధిగా నియోజింపబడిరి

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద మహాసభ

శ్రీ ప్రతాపరెడ్డిగారు అధ్యక్షత వహింతురు

హైదరాబాదు: నవం. 24

"నిజాంరాష్ట్రాంధ్ర ఆయుర్వేద మహాసభ కార్యదర్శులు దిగువప్రకటన గావించుచున్నారు:—

1937 డిసెంబరు 26—28వ తేదీలలో నిజామాబాదునందు జరుగబోవు ఆరవ నిజాంరాష్ట్రాంధ్ర మహాసభతో బాటు ప్రథమ నిజాంరాష్ట్ర ఆంధ్ర ఆయుర్వేదమహాసభ జరుగును. శ్రీ సురవరము ప్రతాపరెడ్డి బి ఏ, బి ఎల్ గారు అధ్యక్షత వహింతురు. ఇందు తెలంగాణా జిల్లాలలోని ఆయుర్వేద వైద్యుల సర్వతోముఖాభివృద్ధి కవసరములగు తీర్మానములు చర్చించి మన రాష్ట్రమున ఆయుర్వేదాభివృద్ధికి ప్రచారము చేయబడును. కనుక ఆయుర్వేదమునం దభిమానము గలవారెల్లరును మహాసభనువిచ్చేసి చర్చలయందును, కార్యక్రమములందును పాల్గొన ప్రార్థితులు.

మహాసభతో బాటు ఆయుర్వేదౌషధాది ప్రదర్శనమును, మూలికా ప్రదర్శనమును జరుగగలవు. కనుక ప్రదర్శనములందు పాల్గొనదలచువారు ముందుగా కార్యదర్శులతో సంప్రతించుట కాని, ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుపుట కాని ముఖ్యమనిమనవి.

ప్రతినిధులుగా చేరదలచువారు ఎనిమిది అణాలు చెల్లించవలెను. ఇతరవివరములకై కార్యాలయమునకు (1818 సుల్తానబజారు) వ్రాయ ప్రార్థితులు."

రు 1000 విరాళము

నవంబరు 15వ తేదిని బెజవాడ నగరమందు ఆంధ్ర కురుక్షేత్ర నాటక ప్రదర్శన ఆదాయము వేయిరూప్యములను నాటక సంఘాధ్యక్షులైన వినోదరత్నాకర శ్రీ సుబ్బి వీరన్నగారు నిజాంరాష్ట్ర వీరశైవ గురుకులాభివృద్ధికై యొసగిరి. ఈప్రదర్శనముయొక్క టికట్లపై వసూలు చేయుసుంకము (స్టాంపుడ్యూటీ)ను బెజవాడ మ్యునిసిపాలిటీవారు తీసివేసిరి

మద్యపాన నిషేధ ప్రభావము

సేలం నవ 23

ఈజిల్లాయందు మద్యపాన నిషేధ మారంభింపబడినప్పటినుండ నేరములసంఖ్య పూర్వముకన్న చాలా తగ్గినది,

మొత్తము సివిలు నేరములనుండి జరిగిన హత్యానేరములు 1 శాతము అక్టోబరులో తగ్గినవి, ఇతరవిధములగు నేరములలో ప్రతిశతి 35 వరకు తగ్గినవి

మద్యపాన నేర సంబంధములో కొలారు సారము ప్రజలకు ఖదితముగనున్న వీటిసంఖ్యయు తగ్గుచూవనలు గోచరించుచున్నవి ఈ నేర విషయమునందు కఠినమగు శిక్ష లేర్పడియుండుటవలన ప్రజలలో సంస్కార మధికరలో కలుగవచ్చును

శాసనము ఫలవంతమగుటకు ప్రజాభిప్రాయము ముఖ్యముగా పెంపొందుచున్నది నేరమాపివేయుటకు, చూకీ కనుగొనుటకు ప్రజలు స్వంతముగా ప్రయత్నించుట శుభావహము

ప్రత్తివిత్తులపై దిగుమతి సుంకపు తగ్గింపు

ప్రభుత్వ ప్రకట శాఖవారు ఈక్రింది ప్రకటనను పంపినారు —

ఈకార్యాలయమునుండి వెలువడిన 10 నవంబరు 1938వ తేదిగల ప్రకటనప్రకారము ప్రత్తివిత్తులపై ఎగుమతిసుంకము పల్లాంకి రెండణాలవంతున నిర్ణయించబడినది. ఇపుడు ఆ విత్తనములపై దిగుమతిసుంకముకూడ పల్లాంకి 8 అణాల రేటునుండి పల్లాంకి రెండణాల రేటుకు తగ్గించబడినది.

... సంస్థాన ప్రజాసేవక పరిషత్తు

అఖిలభారత సంస్థాన ప్రజా మహాసభా కార్యదర్శియగు శ్రీయుత బలవంతరే మెహతాగారు సంస్థాన ప్రజాసేవకులకిట్లు వ్రాయుచున్నారు —

సంస్థానములందు అఖిలశించని ఫెడరేషన్ ప్రవేశమువలన కలుగుచున్న అపాయపరిస్థితుల పరిశీలించుటకు, ప్రతిఘటించుటకు తగినమార్గము లాలోచించుటకు సంస్థాన ప్రజాసేవకుల పరిషత్తొకటి యేర్పరచ అ భా సం ప్ర. మహాసభయందు తీర్మానించబడినది.

పరిషత్తునందు యితరవిషయములతో బాటు రోజురోజు యేర్పడుచుండు సమర పరిస్థితుల నిజవృత్తాంతములు ప్రకటనలద్వారా వివరించుటకు నిర్ణయింపబడును కేంద్ర సంఘముతో అఖిలభారత సంస్థాన ప్రజాసేవకులందరు సహకారమొసర్చిననే యీ కార్యము నెరవేరగలదు

ఇంతేగాక వివిధరాష్ట్రములందు జరుగుచున్న ప్రజాసంచలనములను ప్రజా పరిస్థితులను, చరిత్రరూపమున ప్రకటించుట ట్యవసరము సంస్థానముల ప్రజాభ్యుదయమునకు నిష్కామమ్మముగా జీవితము లర్పించు త్యాగమూర్తుల ఆమూల్యసేవల స్వీకరించి యాధీనమునందు రాష్ట్రముల నిర్ణయించుటయే నేడు మనకందరికి ముఖ్యసమస్యగాగలదు. కేంద్ర రాష్ట్రీయ సేవకుల సహకారము లేనిది మన యీకార్యము నెరవేరజాలదను విషయము వ్యక్తిగతానుభవములవలన ప్రతివారెరింగినదే. కాబట్టి మనయందరమీ ముఖ్యసమస్య పరిష్కారమునకు నుత్తమమార్గము కనిపెట్టు టత్యావశ్యకము.

సంస్థానములందు కాంగ్రెసు సంచలనము లశక్తి కొలది పెంపొందించుటకు ప్రయత్నించుట ముఖ్యాతిముఖ్యము కాంగ్రెసు నిర్మాణమువలన మన కపారశక్తి సామర్థ్యము లలవడితీరును దీనితో యుక్యమునకు నక్కర చేయూత కలుగును

పరిషత్తునందిట్టి అవసరవిషయములు నిర్ణయింపబడును, వివిధ స్థానములందలి స్థానిక, రాష్ట్రీయ సంచలనములకు చేయూత యేర్పడును, దీనివలన ప్రజాసేవకులలో సమిష్టి ఆదర్శ సాఫల్యతకు నూతనోత్సాహము పెంపొందితీరును

ఈపరిషత్తు సంపూర్ణముగ ప్రాతినిధ్య పద్ధతులపై యేర్పడితీరువలెనని నిశ్చయము

నిజాం రాష్ట్ర ఆంధ్ర మహాసభ వారికి విజ్ఞప్తి

మిర్జా మ... నియమావళి ... వ సూత్రము ... నిజాంరాష్ట్ర మున నివసించి తెలుగు మాతృభాషగా గలవారు ... ఆంధ్రదేశమున నివసించుచు ... చెప్పుకొనువారును, నియమావళి ... ప్రాంతమున నిర్ణయింపబడిన యుద్దేశ్యముల పూర్తి, ... మహాసభయందు ప్రతినిధులు గను చేయువారును హరిజనులు ... అభిలషించుచున్న కష్టములు తామెరిగి ... గావించుటయై ప్రత్యేకముగా ... ఖండించి, ... యాశయముల ... పత్రికలలో ... హరిజనులుగూడ ... నియమావళి సూత్రము 3 ... ఆశయములను ఏకముఖము ... సంఖ్యాకులగు ... ముల నిర్మింపజేయుచు ... జిల్లాలో ... సెట్లమెంటు ... సూత్రము ... వేయుచు ... సభ్యులలో, ... రాష్ట్ర హరిజన సేవక సంఘాధ్యక్షు ... నారాయణ రెడ్డిగారు ఉండియు, ... బోధను ఈ విధముగా ఓర్పు ... విముఖత కనుపరచుట శోచనీయము. ఇటీవల ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యవర్గము రాష్ట్రీయమైనను హరిజనులయెడ గను ... లీగ్ ... మనమెం ... ఇటీవల బొంబాయినందు సమావేశమైన సంస్థాన ప్రజా మహాసభలో కూడా ఈవిషయమైన తీర్మానము ఆమోదించి నందున వారెంతయు శ్లాఘనీయులు. పైతీర్మానములను అవశ్యముగ లీసికొని రాబోవు మహాసభలో ప్రత్యేక తీర్మానము ఆమోదింప జేసి ప్రభుత్వోద్యోగములతో ... సమానముగనో పరోక్షముగనో నివేదించుకొను ... పని పనిచేయుచున్నాను.

ఇట్లు

"సునీతుడు"

మహబూబునగర జిల్లా యాంధ్ర జన సంఘాధ్యక్షునకు—

అయ్యా! మీరు జిల్లాసంఘ స్థాపన గావించి యాంధ్రోద్యమ ఏకోనమునకు తోడ్పడుచుం డుట సంతోషకరము. గాని ఒక్క విషయము తమ దృక్పథమునకు రావలెనని తమ దివ్య చిత్తమునకు తేదలంచుచున్నాను.

మా కోడంగల్ తాలూకా శాసనరీత్యా గుల్బర్గజిల్లాలో చేరినను ఆంధ్ర ప్రాంతమని యు, తెలుగు తాలూకాయనియు నైజాం ఆంధ్రులేగాక నైజాము సర్కారువారు సహిత మొప్పుకొనియున్నారు. సామీప్యమువలన నేమి, భాషాప్రయుక్త కారణమువలననేమి యీ తాలూకా మహబూబునగర జిల్లాలో చేరుట యోగ్యమైయున్నది. ఈ యభిప్రాయము చేతనే కాబోలు సిరిసిల్లలో జరిగిన యాంధ్రమహాసభ గుల్బర్గలోని కోడంగల్, రాయచూరులోని ఆలంపూరు తాలూకాలు మహబూబునగరము లో చేర్పించవలెనని తీర్మానరూపమున ప్రభుత్వమును ప్రార్థించి యున్నది. ఇతరకారణము లున్నట్టి ఆంధ్రమహాసభవారి యీ తీర్మానము ప్రభుత్వాంగీకారము పొందినను పొందకపోయి నను, ఆంధ్రోద్యమావసరముల కొరకు పైరెండు తాలూకాలను తమ జిల్లాలో చేర్చుకొనుటయందెట్టి యభ్యంతరము నుండదని తలచుచున్నాను, తమజిల్లా (పాదునగరు)లో నిరుడు జరిగిన యాంధ్రమహాసభ సందర్భమున పైయభిప్రాయమును దృష్టియందుంచుకొనికాబోలు సభవారు ఆంధ్రప్రచారకులగు శ్రీ మంత్రిప్రగడ వేంకటేశ్వరరావుగారిద్వార, కొంత ప్రచారమును, చందాలును వసూలు చేసిరి.

ఆదేమికారణమో గాని మహాసభానంతరము స్థాపింపబడిన జిల్లాసంఘ స్థాపన కాలమున తాము మా తాలూకాను బొత్తిగా మరచిపోయి తిరి. కోడంగల్, ఆలంపూరు తాలూకాలు చేర నిది తమజిల్లాసంఘము పూర్ణము కాజాలదని మనవి చేయుచున్నాను. పైరెండు తాలూకాలు తమజిల్లానుండి వదలిపోయిన సమిష్టి నైజామాంధ్ర ప్రాంతమునకు సంబంధించిన యాంధ్రోద్యమముగూడ అసంపూర్ణముగనే యుండునని జ్ఞప్తియందుంచుకోగలరు. గాన పైరెండు తాలూకాలలో జిల్లాప్రచారకునిద్వారా తాలూకా సంఘములను స్థాపించి, అక్కడి ప్రతినిధులను తమసంఘములో చేర్చుకొని, అక్కడివారికిగూడ ఆంధ్రోద్యమమునందు పాల్గొను సదవకాశ మివ్వవలయునని కోరుచున్నాను

ఇట్లు

ఒక కోడంగల్ నివాసి

రెడ్డి సంచిక

ఆంధ్రదేశచారిత్రక పరిశోధకమండలివారు వచ్చెడు నెలలో రెడ్డిరాజ్యకర్తలగు రాజమహేంద్రవరమునను, కొండవీటిలోను జయంతులు నిశ్చయించినారు, వర్ధంత్యుత్సవసందర్భమున రెడ్డిరాజుల చరిత్రమును "రెడ్డిసంచిక" యను పేరుతో ప్రకటింప నిశ్చయింపబడినది. ఈ మండలి వారిదివరకు చాళుక్య, కళింగ, కాకతీయ వర్ధంత్యుత్సవములను జరిపి ఆయా సంచికలు ప్రకటించినారు. ఈ రెడ్డిరాజుల వర్ధంత్యుత్సవమును, చరిత్రమును, కొనసాగించుటకు చారిత్రక పరిశోధకుల యొక్కయు, ఉదారులగు ధనికులయొక్కయు, విశేషించి రెడ్డిజన సంఘముయొక్కయు సాహాయ్య మవసరము. ఈ సందర్భములో చెన్నపురి రెడ్డిజనసంఘమువారు వారికి నూరురూపాయలు విరాళ మొసగ వాగ్దానము చేసియున్నారు. శ్రీయుతులు చట్రి చలు రానని చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారు, వల్లంపల్లి సోమశేఖరశర్మగారు, డాక్టరు పుట్టపర్తి శ్రీనివాసాచారిగారు, డాక్టరు బి. రమే, పెలటోరు గారు, రావుసాహెబు సి.ఎస్. శ్రీనివాసాచారిగారు, జయంతి రామయ్య పంతులుగారు, భావరాజు వేంకటకృష్ణారావుపంతులుగారు, కిళాంబి రాఘవాచార్యులుగారు, కుందూరి ఈశ్వరదత్తుగారు, సురవరం ప్రతాపరెడ్డిగారు, శాల్లంకి సుబ్బారావుగారు, నిడుదవోలు వెంకటరావుగారు ప్రభృతులు రెడ్డిసంచికకు వ్యాసములు వ్రాయుటకు దయతో సంగీకరించినారు. కనుక సంచికా ప్రచురణమునకును వర్ధంతికిని విరాళములను వ్యాసములను పంపువారు రెడ్డిసంచిక సంపాదకులు వడ్లాది అప్పారావు బి.ఏ., బి.యల్ గారిపేర పంపవలయును.

ఆరవ ఆంధ్రమహాసభా ప్రయత్నములు

పెండాలు నిర్మాణమునకు తాలూకాదారు అజ్ఞానొసగుట

గోలకొండ ప్రత్యేక ప్రతినిధి

నిజామాబాదు నవ. 24

నిజాంరాష్ట్రాంధ్ర ఆరవమహాసభ డిసెంబరు నెల 2-3-4 తేదులందు నిజామాబాదులో నిజాంరాష్ట్రాంధ్ర నాయకులు, రయ్యతుచక్రి కొనసంపాదకులును అగు శ్రీ మందుముల నరసింగరావుగారి యాధిపత్యమున జరుగనున్నది. మహాసభ కంఠేశ్వరమందలి గోవిందగౌడు తోటయందు ప్రత్యేకముగా నిర్మింపబడుచున్న పెండాలయందు సమావేశమగుటకు ఆహ్వానసంఘమువారు తీర్మానించియున్నారు. కంఠేశ్వరము, నిజామాబాదుపట్టణము (రైలుస్టేషను నకు) సమీపమున యొకమైలు దూరమందున్న యొకచిన్న గ్రామము. ఆరోగ్యకరమైనట్టియు విశాలమైనట్టియు యున్నతప్రదేశము. నిజామాబాదునుండి ఆర్మూరుమీదుగా హైదరాబాదు నాగపూరు ట్రంకు రోడ్డులో కలియుచున్న రోడ్డుమీదయున్నది. గతజనాభాప్రకారము జనులసంఖ్య 2190. ఈవున్న జనసంఖ్యయందు కొంత అభివృద్ధియైనది. ఇచట శ్రీ నీలకంఠస్వామివారి సుప్రసిద్ధ దేవాలయమును, క్రైస్తవుల చర్చి, ఆసుపత్రియు గలవు.

అతిథుల ఆతిథ్యము

మహాసభయందు పాల్గొనుటకై వచ్చు ప్రతినిధులకు శ్రీ సర్వాగౌడు రంగారెడ్డిగారలు భోజనవుయేర్పాట్లను గావించుచున్నారు. శ్రీ రంగారెడ్డిగారు స్థానికవర్తకప్రముఖులు. గౌడు గారు జిల్లాయందు విఖ్యాతివహించిన ప్రముఖుడు. వీరు యీ బాధ్యతను వహించుటవలన మహాసభాహ్వానసంఘమువారికి మహోపకారము తగ్గినది తలపబడుచున్నది.

విషయనిర్ణయసభకు ఆహ్వానసంఘ ప్రతినిధులు

ఈవారమునందు నారాయణరావు వకీలుగారియాధిపత్యమున జరిగిన ఆహ్వానసంఘ సమావేశమునందు ఆహ్వానసంఘపక్షమున మహాసభ యొక్క విషయనిర్ధారణ సమావేశమునందు పాల్గొనుటకు దిగువసభ్యు లెన్నుకొనబడిరి:—

1. రాజా వేంకటభూమారెడ్డిగారు 2. రంగారెడ్డిగారు, 3. మున్సిపు నారాయణరావుగారు, శ్రీ చాటపల్లి హనుమంతరెడ్డిగారు, 5. కాశీనాథరావు వకీలుగారు, 6. సుబ్బారెడ్డి దేశముఖుగారు, 7. లింగప్పశాస్త్రిగారు, 8. భూమిరెడ్డి పటేలుగారు, 9. రాయిరెడ్డిగారు, 10 నారాయణరెడ్డివకీలుగారు.

ఆహ్వానసంఘమునకు విరాళములు

ఆంధ్రమహాసభ ఆహ్వానసంఘమునకు గత వారమువరకు మొత్తము రు 1620 లు విరాళములు జిల్లాయందలి వివిధప్రముఖులనుండి లభించినవి. వీరిలో శ్రీ సర్వాగౌడుగారు 600లును, శ్రీ విఠలరెడ్డి రంగారెడ్డిగారు రు 350 లను, శ్రీ లోకురాంగారు రు 100 లను యొసగిరి.

పెండాలునకు అనుమతి

నిజామాబాదు తహశీల్దారుగారు గోవింద గౌడుతోటలో ఆంధ్రమహాసభకొరకు ప్రత్యేకముగ నిర్మించుచున్న పెండాలును అనుమతి నొసంగలేదను కారణమున ఆపియుండిరి, ఈ విషయము ఆహ్వానసంఘమువారు నిజామాబాదుతాలూకాదారుసా॥ కు విన్నవించుకొనగా వారు మహాసభామరుతివిషయము ప్రభుత్వము వారి ఆలోచనయందుగలదనియు, పెండాలు నిర్మాణమును ఆపుట ఉచితముగాదనియు తెలుపుచు పెండాలు నిర్మాణమున కాజ్ఞనొసగిరి. పెండాలునిర్మాణము యథాప్రకారము జరుగుచున్నది. ఈపర్యాయము పెండాలు నూతనవిధానముల ననుసరించి నిర్మింపబడుచున్నది. ప్రతినిధులకును ప్రేక్షకులకును ఉపన్యాసములు సరిగా వినవచ్చుటకై శబ్దవ్యాపన యంత్రములు నెలకొల్పబడుచున్నవి స్త్రీలకు ప్రత్యేకస్థలము ఏర్పాటుచేయబడినది.

సర్వసహాయసంఘము

రైతులకు ఋణములు యొసగబడునా?

(గోలకొండ ప్రతినిధి)

వరంగల్ నవ 21

నిజాంరాష్ట్రము ... సర్వసహాయ సంఘమును పేరట యొకసంఘము స్థాపింపబడినది. దీనియుద్దేశ్యము లేవియో తెలియుటలేదు. వరంగల్లున రాజమహేంద్రపుర వాస్తవ్యులగు శ్రీ శ్రీ వెంకటరమణాచార్యులుగారు జనరల్ సెక్రెటరీగా నియమింపబడినారు. వీరేకొత్త తాలూకాసెక్రెటరీలు, లేజి సెక్రెటరీలు, గ్రామసెక్రెటరీలు నియమింప బడుచున్నారు. వీరిని నియమించుటపుడు డిపాజిటుగా వీరి నుండి కొంతద్రవ్యము గైకొనబడుచున్నది. జనరల్ సెక్రెటరీగారు, వారి కార్యదర్శులును గ్రామములందు సంచారముచేసి, ఆహింసాతత్వ చందాలనియు, అప్పనిచ్చు సహాయ్య చందాలనియు సుమారు అయిదువందల రూపాయలు వసూలుచేసియున్నారు. చాలవడ్డికి ఋణముదొరుకునను ఆశవలన చందాద్రవ్యమును చెల్లించి, గిర్మాజీపేట, కడిపికొండ, ఖిలేవరంగల్ మొదలగు గ్రామరైతులు రెండువందలు మొదలుకొని అయిదువందలవరకుఋణములకు దరఖాస్తులనిచ్చిరి. కాని యిది వరకెవ్వరికిని ఋణములు ప్రసాదింపబడలేదు. అందుచే రైతులందు ఆందోళనకలుగుచున్నది.

ఇది ప్రతివారికి అందుబాటులోనున్న గొప్ప దంతధావన మంజనము దీని యుపయోగమువల్ల పండ్లవెంట నెత్తురు కారుట, చిగుళ్ళువాచుట, నోటిదుర్గంధము ఆశ్చర్యకరముగా నశించిపోవును. రెండుమూడు దినములలోనే గుణము విదితమగును. వెలగల టూత్ పేస్టులతో సరిసమానము.

వెల పొట్లం 1కి 0-1-0

అన్ని దుకాణములందును దొరకును.

డిపో:—

దిలష్టర్ మేన్యూఫేక్చరింగ్ కంపెని,

చిక్కపేట, బెంగుళూరు సిటి. [మైసూరు దేశం.]

ఏజంట్లు:—

పి. వెంకటస్వామి & సన్సు.,

... హైదరాబాదు-దక్కన్.

ప్రసిద్ధిజెందిన సిగరేట్లు

గోలకొండ 2. దక్కన్ ఫ్లాగ్ 3. చార్ ఖందిల్

Special Quality

Virginia Blend

హైద్రాబాదు దక్కన్ సిగరేటు ఫ్యాక్టరి (హైదా)బాదు-దక్కన్

వచ్చినవి! వచ్చినవి!

హిందూస్థాన్ కంపెనియొక్క తెలుగుభాషయందలి రెండుఫిలింరికార్డులు.

అరోరాఫిలిం గొప్పచిత్రమగు

"విప్రనారాయణ" పాటలు

మిస్ కంచన్‌మాల, మాస్టరు కస్తూరీ నరసింగరావు

హెచ్ 11430	తెలుగుపాటలు	విప్రనారాయణఫిలిం
	,,	,,
హెచ్ 11431	తెలుగుపాటలు	విప్రనారాయణఫిలిం
	,,	,,

అరోరాఫిలింవారి ప్రతిభావంతమగు విప్రనారాయణయందలి అపూర్వకథానాయకులగు మిస్ కంచన్‌మాలా, మాస్టర్‌కస్తూరిగారు పైఫిలింనందలి యుత్తమ ఆనందకరమగు నాలుగుపాటలు హిందూస్థాన్ రికార్డులల్లో నింపినారు. నేటితెలుగు రికార్డులలో యివి అత్యుత్తమములని తేల్చబడినవి. వినుటకు యోగ్యమైనవి.

ప్రతిరికార్డు వెల రెండురూపాయిల నాల్గణాలు

సోలు డిస్ట్రిబ్యూటరు

బి. జి. చిమ్మలిగి, జాంబాగు

అత్యద్భుత కుష్ఠురోగ నివారిణి

స్థాపితము 1920

నివారణ! నిస్సంశయము!! నిశ్చయము !!!

డాక్టరు యం. సుబ్బారెడ్డి కుష్ఠురోగ నివారిణిని గురించి లోకములో తెలియనివారు లేరు. 17 సంవత్సరముల నుండి వ్యయ ప్రయాసల కోర్చి అనేకవేలమంది రోగులను మృత్యువాతనుండి దప్పించుచున్నారు.

హేయమును బుట్టించి, ఘోరమైనట్టి, సహింపశక్యముకానట్టి, ఎన్ని సంవత్సరములనుండి ఎట్టి నికృష్టదశలో నున్ననుగాని, వంశపరంపరగా వచ్చునట్టియు సుఖరోగములు తనకుగాని, తల్లిదండ్రులకుగాని జీర్ణించుటవల్ల కలుగు సవాసుష్టులు విషజంతువులు కరచిన గలుగు సర్వమేహములు, 18 రకముల కుష్ఠువ్యాధులు, శరీరముపైబుట్టు ఎట్టిమచ్చలైనను చుకుకులు, బొట్లు తిమ్మెర, ఉచ్ఛ్వాసనిశ్వాసములు కఠినముగా జరుగుట, ముక్కునుండి రక్తముపడుట, రణములు పుండ్లు, కాయలు, కంతులు, మొదలగు ఎట్టి కఠిన దుర్గుణములు ఆయినను మా కుష్ఠురోగ నివారిణి రూపుమాపును. సవాయి, సెగ మొదలగు సుఖవ్యాధులు సర్వసాధారణముగా స్త్రీలకు కలుగు ఋతుశూల, కుసుమ వగైరా వ్యాధులకు గ్యారంటీ ఔషధములు గలవు. ఇమిటేషనుకంపెనీలనుమాచి మోసపోవదు. ట్రేడుమార్కు గమనింపుము. పూర్తి వివరములకు, మా కేటలాగునకు వ్రాసిన ఉచితముగా బంపెదము.

రెడ్డి అండుకో, (రిజిష్టర్డు) గోపాలపురము, పోస్టు, తూర్పుగోదావరి జిల్లా

డాక్టర్ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి

బెజవాడ.

వీరి ఔషధములును గ్రంథములును

ఆంధ్రదేశమునందు అతిప్రసిద్ధములు

కావలసినవారు పైవారికి వెంటనే వ్రాయవలెను.

కేటలాగు ఉచితము.

అందమై, బాగుగా పనిచేయు

మనోహరమైన మినియేచరు

మినియేచర్ "ఫ"
18 క్యారట్ పాలిడ్ గోల్డు రు 90

మినియేచర్ "ఆర్"
... రు 45
18 క్యారట్ పాలిడ్‌గోల్డు రు 60

మినియేచర్ "ఆర్-2"
... రు 50
18 క్యారట్ పాలిడ్‌గోల్డు రు 105

మినియేచర్ "...-2"
... రు 55
18 క్యారట్ పాలిడ్‌గోల్డు రు 125

...మైన బహుమతులు, పలువిధ ములకొరకు మా ఉచిత కేటలాగు.

వెస్టెండ్ వాచ్ కంపెనీ,
బొంబాయి & కలకత్తా.

WEST END WATCH Co
BOMBAY CALCUTTA

చార్ మినార్ సిగరేట్లు.

నిర్మాణములందలి స్థిరత్వ చిహ్నము

అటే మా దిరిగా,

చార్ మినార్ సిగరేట్లు

సిగరేట్లలో ఎన్నటికి మార్పు చెందని పరిపూర్ణ స్థిరత్వము గలవి.

వజీర్ సుల్తాన్ అండ్ సన్సు.

స్పోర్ట్సు

హాకీ, ఫుట్‌బాల్, టెన్నిస్, క్రికెట్ బ్యాడ్‌మింటన్ వగైరాలన్నివిధముల ఆటలకు వలయు పరికరములు కొనునప్పుడు

పుంగా

ను మరువకుడు

93 ఆక్సుఫర్డు స్ట్రీటు, సికింద్రాబాదు

మీ ఆర్డరులో "గోలకొండ" అని వ్రాయుడు

లకోటా ప్రశ్నలు

మీ సీళ్ళకవరులోని అయిదుప్రశ్నలకు దేవీమహిమచే ఫలితములు వ్రాసిమీ స్వీళకవరుసహా పంపుటకు రు 1-8-0. సంవత్సరఫలితం నెలలవారీ రు 1-12-0 భృగునాడీ ప్రకారం జాతకం వ్రాసి పంపుటకురు 8-0. శ్రీసరస్వతీజ్యోతిషాలయం

వేమూరి సోమేశంశర్మ,
దేవాలయంవీధి, కాకినాడ

రాణీ సోమ

(—వ తేజీ తరువాయి)

రెండవ రంగము

(ఉద్యానవన ప్రదేశంలో పొగడ మూల చెట్టు మొదట్లో కూర్చున్నాడు, కౌండిన్యుడు. ఏదో ఏకాగ్రతతో చింతిస్తున్నాడు. సాయంత్రం సుమారు ౫ గంటలు అవుతుంది. ఓ లతనుచేత్తో యెత్తి పట్టుకుంటాడు. వెనుకనుంచి రాణీ వచ్చి, అతణ్ణిచూచి మెల్లగా ఆచెట్టువెనుకగా నిలబడ్డది; అతని ఆలోచనకు భంగం కలిగించ కూడదని- సావధానంగా అతని మాటలు వింటూ ఉంది.)

కౌండి. ఈలతలుయెంత గాఢంగా కౌగిలించుకున్నాయి. (ఒక పురుషుపట్టిన భోగాన్ని మాన్పూ,) ఈ కంకప్రపురుషట్టి, లేతతనాన్నంతా పీల్చుకుంటున్నాయి అని గ్రహించి తదితర లతలన్నీ దూరమౌతంగా ప్రాకుతూ మరోలతా వృక్షాన్ని తోడుచేసుకుని ఎంతహాయిగా సాగుతున్నాయి! ఊహూ .! కట్టి అవులకూ తీవలకూ కూడ యింతజ్ఞానం ప్రసాదించిన దైవం మానవులో టిని పరమమూర్ఖులుగా చిత్రించటంలోగల అర్థం అనూహ్యంగా ఉం దే !

(ఆకులను మెల్లమెల్లగా నిమురుతూ, ఆతీగను నెమ్మదిగా అక్కడనే వదులుతాడు చేయివలో.. యెదురుగా ఉన్న మరో వృక్షంవేపు చూపునిల్పి, లేచి వెళ్లబోతాడు. అక్కడ...ఆచెట్టును పెనవేసుకొని ఒక రకపు లతపైకి ప్రాకి పోతోంది. సాశ్చర్యంగా అటేచూస్తూ ఉంటాడు. చాటునఉన్న రాణీ అతనిచేరువగా నిలబడి అతనిచర్య గ్రహిద్దామనీ ...మాటలు విందామనీ కదలబోతుంది. దానితో పదచలనశబ్దమూ, కంకణ నిక్వణమూ అతణ్ణి చకితునిచేసినై. వెనుక్కు తిరిగి మందస్మిత వదనంతో వందనమాచరింప బోయే సమయంలో రాణి అభివాదనమాచరిస్తుంది; ఆర్య ధర్మ ప్రకారం దానిని స్వీకరిస్తాడు, కౌండిన్యుడు.)

రాణి ఆర్యులేదో ఆలోచనా నిమగ్నులై ఉన్నారు [ఆర్ధోక్తి]

కౌండి చిత్తం.. ప్రకృతి చిత్రాన్ని పరిశీలిస్తున్నాను

రాణి ఈజడురాలిని [ఆర్ధోక్తి]

కౌం మహారాజ్ఞీ ప్రకృతి వైచిత్ర్యాన్ని గ్రహించటం మహా మహులకే కష్టతరమైనపని [తమ యీవరకు చూస్తూన్న వృక్షాన్ని చూపుతూ] చూడండి ! ఈ వృక్షజాతి వేరు—స్థితివేరు—అనుగో —అక్కడలత ఒకటి ఎక్కడపుట్టిందో—యెలా పెరిగిందో — తెలియదు, కాని తిలకించగా — ఆ — భిన్న స్వరూపాల పరస్పరాకర్షణ! అనేక విధాలుగా అల్లుకుపోయినై రెండూను. ఇది ప్రకృతిచిత్రానికి చిన్న ఉదాహరణకదా! అందుకనే పరిశీలిస్తున్నాను మహారాణీగారికిది బోధపడ్డదనే తలుస్తాను

[ఇది చెపుతున్నంతసేపూ రాణి వదనో భావాలు ఊగులాడిపోయినై అతని మాటల్లో యేదో అంతరార్థం ఆమెకు స్ఫురిస్తోందని సూచనగా ఆమెలో ముసిముసినవ్వు చెపుతోంది)

రాణి చిత్తం తమబోధన [తమ ప్రభావం అటువంటిది

కౌండి., రాణీవారేదో చింతిస్తున్నట్లున్నారు—?

రాణి ఏముంది—! తమరు చెప్పిందంతా స్మరణకు తెచ్చుకుంటున్నాను

కౌండి. ఊహూ—! ఏమంత మహావిచిత్రమైంది మనవి చేసుకున్నానని—?

రాణీ అన్యులకది స్వల్పమే కావచ్చు

(వినయంగా వంగి)

కౌం రాణీవారికి నాపైగల అభిమానికి కృతజ్ఞుణ్ణి

రాణి స్వామీ! తమ పూర్వజీవిత విశేషాలేమైనా సెలవిస్తారేమో నన్న కుతూహలంతో వచ్చాను

కౌం మీ. దయ —!

(కౌండిన్యుడు .....చేయివలో నే పూలచెట్లమధ్య నిర్మింపబడ్డ స్ఫటిక శిలావేదికలవద్దకు దారి తీస్తాడు మౌనంగా మంత్రముగ్ధ మాదిరి రాణి... అతణ్ణి అనుకరిస్తుంది. ఎదురెదురుగా అమర్చబడిఉన్న ఒకదానిమీద రాణి కూర్చుని రెండవదానిమీద కూర్చోవలసిందిగా అతనికి సంజ్ఞ చేస్తుంది. అతడు కూడా శ్రద్ధగా ఆజ్ఞ శిరసావహిస్తాడు. రాణి ఒకసారి వలువంకలా చూసి కౌండిన్యునిపైకి దృష్టి సారిస్తుంది. విద్యుల్లతనుచూసినట్లుగా భ్రమసి చూస్తాడు అతడు.)

రాణి. .... ..ఆర్యా...! నిరీక్షిస్తున్నాను.

కౌం: మహారాజ్ఞీ...! ఈ సమయానికిది సహజమేనని తలుస్తాను.

(రాణీముఖంలో ఏదో చెప్పలేని కాంతి విరిసి కనురెప్పల్లో దాక్కుంది. అర్థంలేని ఆవేశంతో అవనతవదన ఐంది. అప్పటి ఆ లజ్జాభినయం నిత్యమై వెలయాలని దేవతలుచల్లిన ఆశీస్సులా తలమీదిగా అనంగిన శిరము మీద రెండుపూలురాలినాయి కౌండిన్యుడని గ్రహించాడు చిరునవ్వుతో.. ....)

రాణి (తలకొద్దిగా యెత్తి, తలమీదిపూలు ప్రక్కగా పడ్డాయి వాటినిచూసి సిగ్గుపడ్డది,) స్వామీ! కృతజ్ఞురాలను

కౌం (మాటమార్చి) మహారాజ్ఞీ! మరచి యింకా ప్రకృతిపరీక్షలోనే ఉన్నాను తమ ఆజ్ఞప్రకారం !

రాణి చిత్తం

కౌం మాది కృష్ణాతీరంలోఉన్న ఆంధ్రదేశమని పూర్వమే మనవిచేసుకున్నాను అది శాలివాహనవంశీయుల క్రింద ఉంది ఇటీవల కొంతలనే బౌద్ధమతావలంబులై చ్చి మహారాజును వశపరచుకొని, వాస్తికత్వం బోధించి, వైదికమతాన్ని రూపుమాపాలని సమకట్టారు. మాసామ్రాట్టు ప్రకృతం మాధరీపుత్ర శకసేనుడు నేనతని అమాత్యకుమారుణ్ణి కావటంచేతా, బాల్యస్నేహితుణ్ణి అవటంచేతా కలిగిన ఆమైత్రిని పురస్కరించుకొని అతని ప్రవర్తన మంచిదికాదని సాహసించి చెప్పాను. అందుకే తగిన ప్రతిఫలం అవమానరూపాన స్వీకరించాను. ఏనాటికైనా అతని అధికారాన్ని అణచగలశక్తి కలిగితేనేకాని తిరిగి ఆరాజ్యంలో కాలుమోపనని ప్రతిజ్ఞపట్టి యిలా దేశాటనార్థం బయలుదేరి ప్రకృతమీ సీమకు చేరుకున్నాను తరువాత తమకు విశదమేనని తలుస్తాను మహారాజ్ఞీ! యీ నాకథ తమకు కొంత విసుగుకలిగించి ఉంటుందని భయపడుతున్నాను కూడా

(అంతవరకూ ఆశ్చర్యంతో శ్రద్ధగా వింటూ అప్పుడప్పుడు అతని ముఖావలోకనం చేస్తున్న రాణి యీ తుదిమాటవిని చకితురాలైంది. కాని ఏమీ పలుకలేని స్థితిలో నిట్టూర్చింది.)

కౌం రాజ్ఞీమణీ! మీ మృదుహృదయానికిది మొరటుగా తోచిందేమో!

రాణి (మెల్లగా) ఆర్యా !

కౌం మహారాజ్ఞీ ?

రాణి ఇంతటి ప్రతిభాశాలురు మీరే పారబడితే !

(కౌండిన్యుడేమీ మాట్లాడడు,)

రాణి (నవ్వి) పైగా .అమాత్యపుత్రులు

(కౌండిన్యుడు చిరునవ్వు నవ్వుతాడు)

రాణి అన్నిటినీమించి ఆంధ్రవీరులు.

(కౌండిన్యుడామెవంక ఓరగా చూచి తలవాల్చుకుంటాడు)

రాణి స్వామీ! ఆంధ్రవీరులకథలు వింటేనే ఒడలు జలదరిస్తుంది .. స్వయంగా తమరివల్లనే తమరిచరిత్ర విశేషాల్ని విన్న యీనాభాగ్యం యెటువంటిదో గ్రహించలేరు.. ?

(కౌండిన్యుని ముఖాన సంతోషం ద్యోతకమౌతుంది)

రాణి: అమాత్యపుత్రా!

కౌం: మహారాజ్ఞీ—!

రాణి: ప్రసంగంలో అడగటం మరచాను. నేడు మీకు సౌకర్యాలన్నీ చేకూరినాయి. అని తలుస్తాను.

కౌం: రాజ్ఞీమణీ. తమ పాలనలో ఉన్నవారికి అననుకూలం యెట్లా తటస్థిస్తుంది కాని

రాణి కాని అన్నదాని కర్థంకాలేదే ఏమన్నా అననుకూల వాతావరణం కలిగిందా అమాత్యపుత్రులకు !

కౌం మహారాజ్ఞీ . అలా కలిగినా తమ మూలాన కాదు

రాణి మరి ?

కౌం ఆంధ్రుల శౌర్యప్రతాపాలకి తగిన అవకాశాలు ఉండాలి అని మాత్రం లోపించిందనుకున్నాను

రాణి తమభావం (అర్థోక్తిలో)

కౌం విరక్షంగా కాలయాపనచెయ్యడం, నిత్య ప్రతిభను మొక్కపోనీయటంకాదా .. మహారాజ్ఞీ!

రాణి, ఆర్యా! తమభావం గ్రహించాను, ఏమీపనిలేదని విచారిస్తున్నారా . అర్యులు!

కౌం సాధారణ ప్రజ్ఞావంతులు అందరి మాదిరిగానే .!

రాణి అయితే అమాత్యపుత్రుల కర్హమైన పని విచారించవలసిందేనా !

కౌం, మీకృప !

రాణి (ఏదో ఆలోచించి) మరచాను మా ప్రధానామాత్యులు పని చాలించుకుంటామనీ . స్వర్గాపేక్ష కల్గి బాధపడుతున్నామని పలుసార్లు అన్నారు అందువల్ల తమరు స్వీకరిస్తే సంతోషిస్తాము

కౌం: (ఆశ్చర్యానందంతో. .)మహాప్రసాదం

రాణి స్వామీ ! అయితే యిప్పటినుంచి అమాత్యులనే పిలువవచ్చునుకుంటాను

కౌం (నవ్వి)తమ చిత్తాధీనాలలో నివిషయం

రాణి (చిరునవ్వుతో) నవ్యామాత్యులు రేపటినుంచే పదవి స్వీకరించాలి

కౌం మహారాణీవారి ఆజ్ఞ

రాణి ఉదయానికే అమాత్యులవారిని పిలిపించి సెలవిస్తాను. రేపటినుంచే యీ భారమంతా తమరు వహించాలి (నవ్వుతూ) అప్పుడు బహు మెలాసాగా ఉంటాను కుంటాను, అంధయోధుల.

కౌం ఊహూ మహారాణీవారి చలోక్తి.

(పందిరిమంచపు) దోమ తెర మాదిరిగా వెన్నెల నాల్గువంకలా రా ,కౌండిన్యుల నావరించింది. రాణి వెంటనే నిలబడ్డది. కౌండిన్యుడూ అనుకరించాడు.)

రాణి కౌండిన్యామాత్యా! యీ నాటికి సెలవా . !

కౌం చిత్తం.

రాణి, రేపటి ఉషోదయకాలానికి పరిచారకులు వస్తారు. వస్త్రాభరణాదులతో, తామదిస్వీకరించి అయత్తులై ఉండాలిసింది,, . . సభా ప్రవేశానికి

కౌం చిత్తం . రాణీవారి ఆజ్ఞ !

(మెల్లిగా రాణీ ముందుకుదారి తీస్తుంది. కౌండిన్యుడు వినేయతతో ఆమె ననుసరిస్తాడు.

(ఇంకావుంది)

ఇష్తెహారు

దారుల్ఖజా బల్దా

శాఖ ౨౫ వై ౧౩౪౭ ఫ.

అష్టుకుఖాతూన్ ౭నాం వైజుల్ యామీన్ ఖాన్ వగైరాల మొకద్దమాలో ఈ అదాలతువారు. కమీషనరుల ద్వారా పూర్వపు జిల్లాపోలీసు మొహతమీమలగు, కీ. శే. వైరుల్ యామీన్ ఖాన్ యొక్క (గోషామహల్ కుంటారోడు మోజంజాహి మార్కెటుముందు గల) ౪౧౭ నంబరు పెద్దయిల్లును, దానికంటియున్న విస్తృతమైన భూమిని వేరువేరుగా ౧౩౪౭ ఫ. బహమన్ ౨౫వ తేది శనివారమునాడు ఉదయము ౯ గంటలకు హర్రాజు చేయబడును. ఈ యింటిలో నల్లా, లైటు మరియితర సౌకర్యములు విశేషముగాగలవు ఇవిగాక హనుమకొండ మంచెర్లయందు మధ్య బజారుయందుగల ౧౭౪౯ నంబరు ౧౨ మడిగెలు, ఒకయిల్లు (మడిగెలన్నిటియందును కిరాయదారులున్నారు)ను వేరువేరుగా నీలాం చేయబడును. ఇంతియకాక ఒకయిల్లు, వరంగల జిల్లా హనుమకొండ బాలసముద్రపు మికింతాలాబు ౨౨౯ ౬ నంబరుభూమితో సహా ౧౩౪౭ ఫ, ఇస్ఫందారు ౧ వ తేది శుక్రవారము ఉదయము ౯ గంటలకు కమీషనరులద్వారా హర్రాజుచేయబడును. అవసరముగలవారికిదిమంచి సమయము. ఆప్రదేశమందే అపుడే నేబాజా హర్రాజుకూడా చేయబడును.

దీవాని జాబితా అహకాములననుసరించి నీలాము చేయబడును. నేబారా ఎవరిపేర ముగియునో వారికి హర్రాజు మొత్తమునందు నాల్గవభాగము అపుడే చెల్లించ వలసియుండును. మిగతనీలాం మొత్తము ౩౦ దినములలోగా గ్గో చుట పదియగును.

దస్తఖతు

అదాలతు శిరస్తేదారు

గోలకొండపత్రిక

Golkonda Patrika

PUBLISHED ON EVERY MONDAY AND THURSDAY

Volume 12

HYDERABAD - DECCAN

Monday 20 th December 1937

Number 63

ప్రత్తిని మొదట కనిపెట్టినది హిందువులే

చేతి మగ్గములపై తయారైన బట్టలను ప్రోత్సహించవలెను

ప్రతాపరెడ్డిగారి ఉపన్యాసము

నిజామాబాదునందు ఈనెల మొదటి వారములో సమావేశమైన చేనేత పారిశ్రామిక మహాసభలో శ్రీ సురవరము ప్రతాపరెడ్డిగారు యిట్లుపన్యసించిరి:—

ప్రపంచములో మొట్టమొదట ప్రత్తిని కనిపెట్టినది హిందువులే. ప్రాచీనకాలములో అనగా మూడునాలుగువేల ఏండ్ల క్రిందట హిందువులు విశేషముగా సముద్ర వ్యాపారము చేయుచుండిరి. తూర్పున జావా, బలి, సుమత్రా, బోర్నియో, చీనా దేశాలకును; పశ్చిమమున ఈజిప్టు ఖాల్డియా, ఫినీషియా, రోము, అసీరియా దేశాలవరకు వ్యాపారాలు సాగించినారు. ౩–౪ వేల ఏండ్లక్రిందటి ఈజిప్టురాజుల శవములను పరీక్షించగా వాటికి కప్పబడినబట్టలు హిందువులు నేసినవని తేలినది. ౧౦౦–౧౫౦ ఏండ్ల క్రిందటివరకు మనదేశములో నూలు చాలా సన్నగావడికి బట్టలు నేసి ఇంగ్లాండునకుకూడ ఎగుమతిచేయుచుండిరి. నేత పనిశ్రమవారు నేసిన సన్నని బట్టలను అబెరవా [పారేనీరు] అనియు షబ్నం [మంచు] అనియు, బాఫ్తహవా [నేసినగాలి] అనియు, ఎన్నియో పేరులతో పిలుచుచుండిరి. ౬౦ గజాల రుమాలను చిన్న ఉంగరపు చిప్పలో ఇమిడించగలుగుచుండిరి. అట్టి వారిసంతతి నేడు కూడులేక మాడుచున్నది. కారణమేమన పాశ్చాత్య దేశమునుండి మిల్లుబట్టలు చాల చౌకవి ఎగుమతి యగుచున్నవి.

ఇప్పటికి చేనేతవారు తమవృత్తిని అభివృద్ధిపరచుకొనవచ్చును. జలతారుబట్టలు ప్రత్యేకవమూనాబట్టలు మిల్లులకంటె బాగుగా నేయబడవు. మరియు పూర్వపురాతి మగ్గాలనువదలి క్రొత్తక్రొత్త నమూనా మగ్గాలను తెప్పించికొనిలాభము పొందవలెను. ఈరాష్ట్రములో నేతగాండ్ర ఐశ్వర్యమును చూచి ప్రభుత్వమువారు పూర్వము మోతర్ఫా [మగ్గము] పన్ను ఏర్పాటు చేసిరి. మగ్గాలు మూలపడి నేతగాండ్రు దివాలాలు తీసినతర్వాత అపన్ను తీసివేయబడెను. మనరాష్ట్రములో చేతినేతను అభివృద్ధి చేయుటకు అవకాశములు ప్రభుత్వమువారు కల్పించుచున్నారు. చేతిమగ్గములపై తయారైన బట్టలు సాలెవారున్ను వారి నాయకులును మొదలు వాటిని కట్టుకొని ప్రోత్సహించవలెను. అట్లు చేయక వట్టి స చేసిన ఏమియు లాభముండదు.

కీ. శే. సీతమ్మగారు

సికింద్రాబాదులో ప్రజాసేవాతత్పరులలో పేరుపొందిన శ్యామరావు గారి తల్లియగు శ్రీమతి సీతమ్మగారు ౧౬–౧౨–౧౯౩౭ నాడు కీర్తిశేషురాలైరి. మందురోజు ఉదయము పలువురు హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు పెద్దలు సీతమ్మగారి ఇంటికి విచారించి పోయియుండిరి.

ఆమె కొన్నియేండ్లు ఒక స్త్రీ సభలో అర్య అనాథాశ్రయమునకు పరిశీలికగా నుండెను. ౨౫ ఏండ్లక్రిందట ఆమె సికింద్రాబాదుకు వచ్చి శ్యామరావుగారి సహాయముతో పరోపకారిణీ బాలికాపాఠశాల స్థాపించెను. ఈమె వృద్ధురాలై జవసత్వము ఉడిగినను, తాను స్థాపించిన సికింద్రాబాదు పాఠశాలకు అవిశ్రాంతముగా సేవచేయుచుండెను. ఈపాఠశాలను, హైదరాబాదులోని పరోపకారిణీ బాలికాపాఠశాలను ఆమె దాదాపు ౨౦ సంవత్సరముల క్రింద స్థాపించియుండెను. దూరస్థమగుటవలన, హైదరాబాదు పాఠశాలను కొంతకాలము జరిపిన తరువాత ఈమె దీనిని ఒక కమిటీకి అప్పగించెను. సికింద్రాబాదులోని పాఠశాలను ఈమె క్రమముగా వృద్ధిచేసి మిడిల్ తరగతివరకు ఏర్పరచి, బాలికలకు కుట్టుపనులు మొదలగునవి యున్నియు, స్వయముగా బాలికలకు నేర్పుచుండెను. హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు, పాఠశాలలు రెండును ప్రభుత్వమువారి ద్రవ్యసహాయమును నందుచున్నది. హైద్రాబాదులో పరోపకారిణీ పాఠశాల ఆమె స్మరణార్థము ఒకరోజు మూయబడెను. కళావంతుల స్త్రీలు సక్రమ వివాహములు చేసికొనుటకై ఆమె ప్రోత్సహించెను.

అంత్యకర్మ సుబువారము వ్యాప్యుయ వేదోక్తముగ శ్రీ కృష్ణారావుగారిచే జరపబడెను. ఆ సందర్భమున సికింద్రాబాదు పరోపకారిణీ బాలికా పాఠశాల విద్యార్థినులు వేదోక్త ప్రార్థనలుచేసిరి. శ్రీ శారదాసంఘ సభ్యురాండ్రు పూజామాలలను వేసిరి.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద మహాసభ

మొటిదినకార్యక్రమము

౩–౧౨–౧౯౩౭ (౪–౨–౪౬ఫ)

సభానివేశకసై "ఆంధ్రోద్యమపితామహ" శ్రీ మాడపాటి హనుమంతరావుగారును, ౬వ ఆంధ్రమహాసభాధ్యక్షులగు శ్రీ మందుముల నరసింగరావుగారు మొదలగు ఆంధ్రనాయకులును శ్రీయుత హకీం నారాయణదాస్, డి. జనార్దనస్వామి, శంకరప్రసాద్ హరిగోవిందు, అబ్దుల్ కాదర్ షఫీసా॥ గార్లు మొదలగు విఖ్యాత వైద్యులును ఇంకను ఆనేకులగు యువక నాయకులును ఆసీనులై యుండిరి.

ప్రప్రథమమున శ్రీయుత సిరిపురపు నాగమల్లయ్యగారు దైవప్రార్థన గావించిరి. అనంతరము శతావధానుల రామానుజస్వామి గారును, శతావధాని అప్పలూరి నరసింహాచార్యులు గారును, మంత్రిపగడ వెంకటేశ్వరరావు గారును స్వాగతపద్యములను చదివిరి.

తరువాత ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు తమ ఆహ్వానోపన్యాసమును చదివి వినిపించిరి. అధ్యక్షుల ప్రతిపాదన జరిగినతరువాత హైదరాబాదునందలి నిజాం ఆయుర్వేద సదర్ దవాఖాన పక్షమున శ్రీయుత హకీం డి. జనార్దనస్వామి, ఎం.వి. రంగాచార్యులు గార్లును, నిజాం ఆయుర్వేదిక్ అండ్ యూనానీ కౌన్సిలు పక్షమున తత్సభా కార్యదర్శియగు హకీం అబ్దుల్ కాదర్ సఫీసా॥ గారును, హైదరాబాదు ఆయుర్వేద వైద్య సంఘపక్షమున డా. సి. వి. ఎ. ఆచార్యగారును, హైదరాబాదు నగరపక్షమున శ్రీయుత బూర్గుల రామకృష్ణారావు గారును, స్త్రీలపక్షమున శ్రీమతి యశోదమ్మ గారును, మెదకుజిల్లాపక్షమున బమ్మ వెంకటేశ్వరగుప్త గారు నల్లగొండకు పులిజాల వెంకటరంగారావుగారును, మహబూబునగర పక్షమున శ్రీ నారాయణరావు గారును ఆచ్చటి ఆయుర్వేద సంఘపక్షమున వల్లూరి కృష్ణయ్యగారును కరీంనగరుజిల్లాకు డా. జె. లక్ష్మీరాజు గుప్తగారును, వరంగల్లు జిల్లాపక్షమున శ్రీయుత మా. రామకోటేశ్వరరావు గారును నిజామాబాదు పక్షమున పి. శివశంకరరావుగారును ఆంధ్ర నాయకులపక్షమున శ్రీ మాడపాటి హనుమంతరావు గారును మొదలగు ప్రముఖులు ఆయుర్వేద మహాసభకు అధ్యక్షులుగా సూచింపబడిన శ్రీయుత సురవరం ప్రతాపరెడ్డిగారి గుణగణములను పొగడుచు బలపరచినతరువాత శ్రీయుత ప్రతాపరెడ్డిగారు కరతాళధ్వనులు ప్రోగుచుండ అధ్యక్షాసనమలంకరించిరి. వెంటనే పుష్పమాలలచే నలంకరింపబడిరి. ఆటుతరువాత అధ్యక్షులు సుమారు గంటసేపు గంభీరముగ అనేక మహత్తర విషయముల నుపన్యసించిరి. (వీరియుపన్యాసము ప్రచురింపబడినది.) ఆటు తరువాత [illegible] సందేశమంపిన శ్రీయుత విష్ణు [illegible] గారి సందేశమును పి. వి. ఏ. ఆచార్యగారు చదివిరి. అనంతరము "పంచకర్మలు" అను విషయముపై "శతావధాని, రామానుజస్వామి" ఆయుర్వేదాచార్య గారు "ఆయుర్వేదవిధానము" అను విషయముపై శ్రీయుత ఎస్. నాగమల్లయ్యగారు నుపన్యసించిరి. అటుతరువాత విషయనిర్ణయ సభాసభ్యులను నూచించి బుధవారం మధ్యాహ్నం ౧ గం॥ లకు విషయనిర్ణయసభ జరుగుననియు, ఆయుర్వేద సభాహ్వానసంఘ కార్యాలయమున ప్రతినిధులందరు విచ్చేయవలసినదనియు అధ్యక్షులు ప్రకటించిరి. అనంతరము నాటిసభా కార్యక్రమము ముగిసినది.

స్థాయిసంఘము

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద మహాసభయొక్క ద్వితీయ సమావేశము ౮–౧౨–౧౯౩౭ (౫ బహమన్ ౧౩౪౬ఫ.) మధ్యాహ్నము ౫ ౨–౩౦ లకు సరిగ ప్రారంభింపబడెను. ప్రప్రథమమున ప్రార్థన జరిగెను. తరువాత అధ్యక్షులవారు నేడు జరుగవలసిన కార్యక్రమములను వివరించి మొట్టమొదట ఈక్రింది తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టిరి.

౧ కృతజ్ఞత

"దయామయులైన నిజాంప్రభుత్వము వారు ఆయుర్వేద సహాయార్థమై యీసంవత్సరపు ఆదాయవ్యయపట్టికలో రూ ౩౫,౦౦౦ ముప్పదియైదువేల రూపాయలను ప్రత్యేకించినందున యీ మహాసభవారు ప్రభుత్వమువారికి కృతజ్ఞత తెలుపుచు యీ మొత్తము చాల స్వల్పమైనదనియు అలోపతి వైద్యమునకు ఖర్చుపెట్టినంత కాకున్నను కనీసము యూనాని వైద్యమునకిచ్చు సహాయ మెంతయైనను గావింపవలెననియు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

ఈతీర్మానము అధ్యక్షపీఠమునుండి పెట్టబడి యేకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడినది.

తీర్మానము

"బీదలు, ధనికులు అనుభేదములేక సర్వజనుల కందుబాటులోనుండునట్టియు, వారి విశ్వాసమునకు పాత్రమైనట్టియు ఆయుర్వేదాభివృద్ధికై గాను

(అ) కనీసము ప్రతి కస్బా గ్రామమునందైనను ఒక ఆయుర్వేద వైద్యశాలను స్థాపించియు,

(ఆ) ఇతర గ్రామములందుండు ఆయుర్వేద వైద్యులకు తగు సహాయము నొసంగియు,

(ఇ) ఆయా ప్రాంతీయ భాషలలో ఆయుర్వేదమును నేర్పుటకై ఉస్మానియా యూనివర్సిటీకి సంబంధము కలుగజేసి ఒక ప్రభుత్వ కళాశాలను హైదరాబాద్ నగరమునందు స్థాపించియు, సహాయపడి సరియైన ప్రభుత్వపోషణ లేనందున జీర్ణావస్థకు రానున్నట్టి పురాతన తమ దౌలతుకైనను పునరుద్ధరించుటకు యీ మహాసభవారు ప్రభుత్వమును ప్రార్థించుచున్నారు."

ప్రతిపాదకులు ఎం.వి.రంగాచార్యులు గారు, ఆయుర్వేదవిద్వాన్.

ఆమోదకులు–శ్రీమాన్ పండిత వెంకటాచార్యులవారు అహ్వానసంఘాధ్యక్షులు.

–శ్రీమాన్ శతావధాని రామానుజస్వామిగారు ఆయుర్వేదాచార్య.

ఏకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడినది.

తీర్మానము ౩.

"(అ) స్త్రీలకు వైద్యవిజ్ఞాన మత్యవసరముగాన విద్యావిధానములో మాతృభాషలలో నాయుర్వేదవైద్య విద్యా ప్రాథమిక శిక్షణము గృహనిర్వాహణముతో పాటు ఒక నిర్బంధ విషయముగ నేర్పుటకు తగు కోర్సులు కల్పించుటకై ప్రభుత్వమువారు కోరబడుచున్నారు.

(ఆ) ఈ పై సిద్ధాంతమునే యంగీకరించి సార్వజనిక స్త్రీవిద్యా సంస్థలవారును తమ శిక్షావిధానములో నాయుర్వేదమును చేర్చవలెనని యీ మహాసభవారు కోరుచున్నారు."

ప్రతి—"వైద్యవర" వెంకటరాజన్న అవధానిగారు.

ఆమో—శ్రీమతి యం. సీతాకుమారి గారు

" —కృష్ణస్వామి ముదిరాజ్ గారు.

ఏకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడినది.

తీర్మానము ౪.

పరిచారికలు (Nurses)

క్రమశిక్షణ నొందిన పరిచారికలు మనరాష్ట్రములో తగినంతమంది లేకపోవుటవలన రోగులకనేక సమయములందు దిబ్బందులు కలుగుచున్నందున అట్టిపరిచారికల సంఖ్య హెచ్చించుటకై మహాసభవారు ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించుచున్నారు."

ప్రతిపా—శతావధాని రామానుజస్వామి గారు, "ఆయుర్వేదాచార్య.

ఆమో—నందగిరి ఇందిరాదేవిగారు (ఆంధ్రమహిళా మహాసభాధ్యక్షురాలు)

" శ్రీమతి వెంకటరత్నమ్మగారు.

ఏకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడినది,

తీర్మానము ౫

అక్రమ సర్టిఫికెట్లు

"క్రమమైన పరీక్షాముల నుజరుపకయే ఆయుర్వేద సంబంధములగు బిరుదముల నొసగు సంస్థలను స్వస్థలమునందు చేయుట ఆయుర్వేదాభివృద్ధిని నిరోధించుట యగుచున్నదని యీ మహాసభవారు నూచించుచున్నారు."

ప్రతి—డా.పి.వి.వి. ఆచార్యగారు,

ఆమో—డా. లింబాద్రిరెడ్డి గారు

" శ్రీ కృష్ణస్వామి ముదిరాజ్ గారు.

[illegible]

తీర్మానము ౬.

"విద్వత్పరిషత్తు"

"ఆయుర్వేద శాస్త్రములలో పరిశోధనలు చేయుటకును, అర్హతగల వైద్యులను గౌరవించుటకును ఆయుర్వేద ప్రచారార్థ మొక పత్రికను స్థాపించి నడుపుటకును ఈక్రింది సభ్యులుగల "విద్వత్పరిషత్తు" నేర్పాటు చేయవలెనని యీ మహాసభవారు అభిప్రాయ పడుచున్నారు. పరిషత్తువారికి ఈక్రింది సభ్యులే గాక ఇతరులను చేర్చుకొనుటకు అధికార ముండగలదు.

అధ్యక్షులు శ్రీ సు. ప్రతాపరెడ్డిగారు

ఉపాధ్యక్షులు శ్రీ పం. వెంకటాచార్యులు

" " కవిరాజ శివవల్లభగారు, (డి. ఏ. వి.)

" " పండిత రాధాకృష్ణ శర్మగారు "భిషగాచార్య"

కార్యదర్శి శ్రీ శతావధాని రామానుజస్వామిగారు "ఆయుర్వేదాచార్య"

" " "వైద్యవర వెంకటరాజన్న అవధానిగారు

" " సూరజ్ ప్రసాద్ అగ్నిహోత్రి

" " డా. పి.వి.వి. ఆచార్య,

" " చైల విహారీలాల్ గారు

" " పం. వంబాళం రంగాచార్యులు గారు

" " లింబాద్రిరెడ్డిగారు.

" " డా. రెడ్డిగారు

ఆమో, " డా. జె. ఎస్. లక్ష్మీరాజం గుప్త గారు.

(సశేషము)

దక్షిణ చైనాపై దాడి

హాంగుకాంగు డిసెం, ౧౫

జపానుసేనలు దక్షిణ చైనాపై దాడి ప్రారంభించినవి.

సైనికాధికారి పదచ్యుతి

షాంఘాయి డిసెం: ౧౬

జపానుసముద్ర సైనిక సహాయాధికారియగు మసూనా ఓడల ప్రమాదసందర్భమున టోక్యోకు రప్పించుకొనిరి. జపాను ప్రభుత్వమువారు వీరిని పదచ్యుతిగావించెదరని అనధికారరీత్యా తెలియుచున్నది.

జపాను సైనికులు

షాంఘాయి డిసెం: ౧౬

నేలకొలది జపానుసైనికులు నాన్కింగులో లేక అబిసీనియాలో వదలిరి.

సుంకశాఖ స్వాధీనము

పేకింగ్ డిసెం: ౧౬

పేకింగులో స్థాపింపబడిన నూతన తాత్కాలిక ప్రభుత్వమువారు చైనాసముద్ర సుంకశాఖను స్వాధీనపరచుకొనిరి. ఈ సుంకోదాయమును తాకట్టుగానుంచి చైనా ప్రభుత్వము ఇతర దేశముల ప్రభుత్వములనుండి గైకొనిన ఋణములను సంతృప్తికరముగా పరిష్కారము గావించెదమని నూతన ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

Printed and Published by G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press Hyderabad, Editor K Balakrishna Reddy